

หลักภาษา ม.6

พหูภาษา : การสื่อสาร (ฟัง – พูด – อ่าน – เขียน)

ตอนที่ 1 การฟังและการพูด

การฟังที่มีประสิทธิภาพ

1. จับประเด็น = _____, main idea
2. ตีความ = ด้านบวก, ด้านลบ, _____
3. วิเคราะห์ = _____ \neq สังเคราะห์ คือ การรวม
4. ประเมินค่า = _____, ดีหรือไม่ดี

การฟัง คือ การรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยิน เราใช้ทักษะการฟังมากกว่าทักษะอย่างอื่น

จุดมุ่งหมายของการฟัง

1. เพื่อติดต่อสื่อสาร
2. เพื่อเพลิดเพลิน
3. เพื่อรับความรู้
4. เพื่อได้คติชีวิตและความจรรโลงใจ

การฟังให้เกิดวิจารณ์ญาณ มี 3 ประเภท คือ

1. _____
2. _____
3. _____

มารยาทในการฟัง

- ควรสำรวมกิริยาอาการ สบตากับผู้พูดเป็นระยะ ไม่ชิงพูดก่อนที่ผู้สนทนาจะพูดจบความ
- ส่วนการฟังในที่ประชุม ผู้ฟังต้องตั้งใจฟัง อาจจดข้อความสำคัญไว้ ไม่ควรพูดกระซิบกับคนที่อยู่ข้างเคียง ไม่ทำธุระส่วนตัว ไม่ควรพูดแทรก ต้องฟังให้จบแล้วจึงขออนุญาต ฯลฯ

การพูด

สุนทรภู่กล่าวไว้ว่า

เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา จะพูดจางพิเคราะห์ให้เหมาะ

การพูดที่มีประสิทธิภาพ คือ การพูดได้สาระตรงจุดประสงค์ของผู้พูดในขณะที่พูดต้องรู้จักวิเคราะห์ผู้ฟังด้วย สามารถพูดได้ชัดเจน รวบรวมเนื้อหาได้ตรงประเด็นเหมาะกับผู้ฟังและโอกาสและรู้จักสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง

เทคนิคการพูด

1. กำหนดหัวข้อ (_____)
2. วิเคราะห์ผู้ฟัง (_____)
3. กำหนดขอบเขต (_____)

หลักการพูดทั่วไป

1. ไม่โอ้อวดตนเอง
2. รู้กาลเทศะ
3. คำนึงถึงผู้ฟัง
4. ไม่ดูหมิ่นหรือเสียดสีผู้อื่น
5. มีคุณธรรม (มีความรับผิดชอบ)

สถานการณ์

1. เพื่อนประสบความสำเร็จ = _____
2. เยี่ยมคนป่วย = _____
3. ทักทาย = _____
4. ถามทาง = _____
5. เพื่อนสอบไม่ติดมหาวิทยาลัย = _____

การพูดต่อหน้าประชุมชน

ข้อควรคำนึงที่สำคัญที่สุดในการพูดต่อประชุมชน คือ สารที่ผู้พูดส่งไปนั้นไม่จำกัดว่าจะรับฟังได้เฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

ประเภทการพูดต่อประชุมชน มี 4 ประเภท

1. การพูดโดยนับพลัน = _____
2. การพูดโดยอาศัยต้นร่าง = _____
3. การพูดโดยท่องจำ = _____ เช่น งานแต่งงาน , ขึ้นบ้านใหม่
4. การพูดโดยวิธีการอ่านจากร่าง = _____ (สุนทรพจน์)

ข้อควรจำ การพูด – ฟัง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบในการสื่อสาร

องค์ประกอบในการสื่อสาร

1. ผู้ส่งสาร
2. สาร
3. สื่อ
4. ผู้รับสาร

การสื่อสารแต่ละครั้งอาจเกิดอุปสรรคหรือข้อบกพร่องในการสื่อสารได้

อั อั

ตะลุยโจทย์ การฟัง การพูด

1. ข้อใดไม่ถูกต้องตามสถานการณ์ต่อไปนี้

ผู้สอนเดินเข้ามาในชั้นเรียน นางสาวสุภา ยืมให้ผู้สอนและยื่นชิ้นไหว้เพื่อแสดงความเคารพ ผู้สอนยิ้มตอบแล้วผงกศีรษะรับความเคารพจากนางสาวสุภา

1. สารคือการยิ้มและยื่นชิ้นไหว้ของนางสาวสุภา
2. การสนองตอบต่อสารคือผู้สอนยิ้มและผงกศีรษะรับ
3. การสื่อสารครั้งนี้ผู้สอนเป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร
4. การสื่อสารครั้งนี้ไม่สมบูรณ์เพราะขาดการส่งสารและรับสารด้วยถ้อยคำ

2. ข้อความในข้อใดบกพร่องในด้านการสื่อความคิด

1. ปรีชาจะชวนเพื่อนไปดูภาพยนตร์จึงเขียนข้อความถึงไว้บนโต๊ะเพื่อนว่า “อยากไปดูหนังจัง ว่างวันไหนนัดมา”
2. ก้องภพไม่ต้องการให้ใครรบกวนจึงเขียนข้อความไว้หน้าห้องพักว่า “ไม่อยู่”
3. สุวิทย์ประทับใจเพื่อนใหม่จึงเขียนข้อความส่งไปว่า “ดีใจมากที่ได้รู้จักกัน”
4. ทรนถต้องการจ้อคนรักจึงเขียนจดหมายไปบอกว่า “เหตุการณ์วันนั้นรู้ตัวใหม่จะทำอะไรลงไปเราไม่ควรโกรธกันเลย”

3. ข้อใดปรากฏองค์ประกอบของการสื่อสารครบถ้วน

1. เตือนเด่นเรียนร้องเพลง
2. วิชัยเขียนคำตอบลงในสมุด
3. โสภาคกล่าวขอบคุณเพื่อน
4. สุดาอ่านประกาศรับสมัครงาน

4. ข้อใดไม่เป็นสถานการณ์ของการสื่อสาร

1. ผู้คนกรูกันเข้าห้อมล้อมและให้กำลังใจเขาทันทีที่มาถึง
2. ประชาชนนิยมไปเดินออกกำลังกายที่สวนจตุจักรทุกวันอาทิตย์
3. เจ้าของสวนยางอ่านจดหมายเรียกค่าคุ้มครองให้เจ้าหน้าที่ฟัง
4. เจ้าหน้าที่สวนสัตว์เชิญชวนให้ผู้เข้าชมบริจาคเงินเป็นค่าอาหารสัตว์

5. ข้อใดไม่ใช่อุปสรรคของการสื่อสาร

1. วิชชาสอนหนังสือขณะที่คนสวนกำลังใช้เครื่องตัดหญ้าอยู่ข้างหน้าต่าง
2. วิบูลย์เป็นหวัดในวันที่ต้องเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องเศรษฐกิจไทย
3. วิรัชกำลังอธิบายพุทธปรัชญาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ฟัง
4. เวลาไปเที่ยวต่างประเทศวิภาวิไลใช้แต่อังกฤษ

6. ข้อใดเป็นอุปสรรคในการส่งสารมากที่สุด

1. ขณะผู้ฟังกำลังฟังการบรรเลงดนตรีไทยอย่างเพลิดเพลิน เครื่องขยายเสียงก็ขัดข้อง
2. ขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้านคนหนึ่งกำลังอภิปรายอย่างเข้มข้นก็มีเสียงระเบิดดังขึ้น
3. นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญบรรยายเรื่องการรักษาโรคในวัยทองให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุฟัง แต่ผู้สูงอายุบางคนนั่งคุยกัน
4. ประธานนักศึกษาเตรียมสุนทรพจน์กล่าวต้อนรับนักศึกษารุ่นน้องจนดึก แต่เมื่อถึงเวลาจริงก็ไม่ได้พูดตามที่เตรียมไว้เพราะตื่นเต้น

7. ข้อใดไม่ใช่ข้อบกพร่องในการฟัง

1. สีซอให้ควายฟัง
2. เข้าหูซ้าย ทะลุหูขวา
3. ไปไหนมา สามวาสองศอก
4. ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด

8. ข้อความต่อไปนี้แสดงว่าดวงใจมีความสามารถในการฟังตามข้อใด

ดวงใจได้ฟังคำประพันธ์ต่อไปนี้จากรายการวิทยุรายการหนึ่ง

ขอฉันเรียกทุกซ์นี้ว่า “ที่รัก” เพราะพอจักผลอหน้อยทุกซ์คอยหยัน

ครั้นเริ่มท้อทุกซ์หลู่ให้สู้มัน ถ้าเหลิงบรรดาสุขทุกซ์เดือนใจ

เมื่อฟังแล้วทำให้คิดได้ว่าควรยอมรับความทุกซ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะที่แท้จริงแล้วความทุกซ์คือเพื่อนที่ดีที่สุดที่จะคอยเตือนได้ทุกเมื่อ”

1. เข้าใจ
2. วิเคราะห์
3. ตีความ
4. ประยุกต์ใช้

9. ในรายการสุขภาพทางวิทยุ แพทย์ตอบปัญหาผู้ป่วยรายหนึ่งซึ่งอายุ 27 ปี มีอาการหูตึงไปตรวจแล้ว ไม่พบโรคใดๆ แพทย์สันนิษฐานว่า อาการหูตึงก่อนวัยนี้อาจเกิดจากการใช้วิทยุประเภทหูฟังมากเกินไป เนื่องจากผู้ป่วยใช้ติดต่อกันมาหลายปี บางครั้งคิดหูจนหลับไป กลุ่มผู้ฟังวัยรุ่นที่ติดวิทยุหูฟังและยังไม่มีอาการใด ๆ ฟังแล้วคิดต่างๆ กัน ความคิดของผู้ใดแสดงว่าใช้วิจารณญาณในการฟังดีที่สุดในข้อใด
1. ป้อมเชื่อว่าเป็นไปได้ กลัวมากกว่าจะหูตึง จึงเลิกใช้วิทยุหูฟังโดยเด็ดขาด
 2. ปูเชื่อว่าเป็นไปได้ จึงลดการใช้วิทยุหูฟังลง คือใช้เฉพาะเวลาที่เกรงว่าจะรบกวนผู้อื่น
 3. ปูยไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้ เพราะเป็นเพียงการสันนิษฐาน อีกทั้งหูของตนก็ปกติจึงใช้ต่อไป
 4. ปองไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้ เพราะเขาไม่มีอาการใดๆ เลย และหากจะมีอะไรเกิดขึ้นก็แก้ไขได้
10. ข้อใดเป็นสถานการณ์ที่แสดงว่าเป็นการฟังไม่เกิดประสิทธิภาพ
1. วิชัชสรุปเนื้อหาได้หลายตอน
 2. วิสุทธิ์บันทึกแนวคิดที่ได้จากการฟัง
 3. วิชิตอ่านน้ำเสียงของผู้พูดและตีความได้
 4. วิรัชขบคิดวิธีแก้ปัญหของเรื่องที่กำลังฟัง
11. ข้อใดแสดงว่ารณชัยเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพ รณชัยฟังปาฐกถาเรื่อง ชีวิตนี้ที่เป็นสุข จำได้ในตอนหนึ่งที่วิทยากรพูดว่า น้ำทำให้ไฟดับ แต่ไฟกลับทำให้น้ำเดือดพลุ่ง ผู้มีจิตใจสูง จึงควรมุ่งหมายเป็นทั้งไฟและน้ำ
1. เข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง
 2. เข้าใจจุดประสงค์ของผู้พูดว่า ให้ข้อคิดเรื่อง การดำเนินชีวิต
 3. เข้าใจและเห็นด้วยกับผู้พูดที่กล่าวถึงธรรมชาติของไฟและน้ำ
 4. เข้าใจและอึ้งใจที่ได้ฟังเรื่องที่มีคุณค่าแก่ชีวิต
12. ขณะที่กำลังฟังการโต้วาทีที่อยู่ในหอประชุมโรงเรียน ประชาคมมือและหัวเราะเสียงดัง ประจักษ์ลุกจากที่นั่ง ไปเข้าห้องน้ำ ประทินวิจารณ์คำพูดของผู้โต้วาทีให้เพื่อนฟัง ประสานนั่งเอนหลัง และเหยียดขาตามสบาย การกระทำของผู้ใดนับว่าผิดมารยาทในการฟังมากที่สุด
1. ประชา
 2. ประกิจ
 3. ประทิน
 4. ประสาน

13. ข้อใดเป็นลักษณะการฟังที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
1. สนใจฟังโดยตลอด
 2. ฟังให้บ่อยครั้งจนเกิดทักษะ
 3. ฟังแล้วเมื่อสงสัยให้ซักถามทันที
 4. ฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณและมีการบันทึก
14. ข้อใดเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นน้อยที่สุดสำหรับผู้แสดงความคิดเห็นในการฟัง
1. มีความนับใจ
 2. มีความรอบคอบ
 3. มีความยุติธรรม
 4. มีข้อมูลเพียงพอ
15. ข้อใดแสดงว่า ผู้พูดกับผู้ฟังเป็นญาติกัน
1. ยาย ช่วยส่งของให้ด้วย
 2. น้ำ ทางนี้ไปไหน
 3. ลุง ขอคู่นอนได้ไหม
 4. พี่ เชื้อนมุดการบ้านให้หน่อย
16. ข้อใดเป็นคำพูดที่เหมาะสมแก่คู่สนทนา
1. ไม่ฉลาดเลยนะลูกที่ไปทำสัญญาผูกมัดตัวเองอย่างนั้น
 2. อาจารย์ไม่เห็นบอกพวกหนูเลยว่าจะไม่มาสอนเมื่อวานนี้
 3. คุณลุงเข้าโรงพยาบาลหลายหนแล้ว เมื่อไรจะเลิกสูบบุหรี่เสียที
 4. ดิฉันว่าพวกท่านพูดมากเกินไปแล้ว น่าจะลงมือทำงานกันเลย
17. บริษัทแห่งหนึ่งรับสมัครงาน มีผู้ผ่านเข้าสอบสัมภาษณ์ 4 คน ผู้สอบตอบคำถามเดียวกัน คือเหตุผลที่ลาออกจากบริษัทเดิมมาสมัครบริษัทนี้ ผู้สอบสัมภาษณ์คนใดน่าจะทำได้ดีที่สุด
1. คนที่ 1 เพราะบริษัทของท่านมีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือกว่า
 2. คนที่ 2 อยากเปลี่ยนงานใหม่ เพื่อจะได้ก้าวหน้ากว่าเดิม
 3. คนที่ 3 เพราะต้องการความก้าวหน้า ที่นี้ให้เงินเดือนสูงกว่าที่อื่น
 4. คนที่ 4 อยากหาประสบการณ์ใหม่ ๆ และคิดว่างานที่นี้จะตรงกับความรู้มากกว่า

18. ข้อใดควรเป็นการโต้ตอบของพนักงาน

สถานการณ์ : ผู้ใช้บริการกำลังสื่อสารกับพนักงานของบริษัทโทรศัพท์ผมหายไม่ได้ใช้มาหลายเดือน แจ้งความแล้วที่โรงพัก นี่ได้รับใบแจ้งให้มาจ่ายเงิน ไม่งั้นจะถูกตัดใช้ผมก็ไม่ได้ใช้ จะทำอย่างไร

1. ไปแจ้งโรงพัก ไม่มีผลนะคะ ต้องมาแจ้งที่เรา จะได้ช่วยได้
2. ตำรวจช่วยอะไรไม่ได้หรอกค่ะ ถ้าเราเห็นค้างจ่าย ก็ต้องแจ้งให้มาชำระอันนี้โดยระเบียบนะคะ
3. อ้อ! หายหรือคะ แจ้งความแล้วด้วย ยังไงก็ต้องขอใบแจ้งหายละคะ เพราะพูดเฉยๆ จะไม่มีหลักฐาน ดำเนินการต่อลำบากค่ะ
4. ขอตรวจสอบสักหน่อยนะคะ โทรศัพท์ของคุณหมายเลขอะไร สูญหายเมื่อไรคะ ส่วนค่าเช่าที่ค้างก็ขอเรียนเชิญที่ฝ่ายบริการหลังขายนะคะ เชิญค่ะ

19. ข้อใดเป็นคำพูดที่เหมาะสมที่สุด

1. ท่านที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยค่ะ ท่านที่ตอบแล้ว แต่ยังไม่ส่ง กรุณาส่งคืนที่โต๊ะด้านซ้ายมือ ขอบคุณค่ะ
2. ดิฉันขอกราบขอขอบคุณ ขอพระคุณ และขอขอบคุณทุกๆ ท่าน และขอขอบใจทุกคนที่มีส่วนช่วยให้การจัดงานครั้งนี้ประสบความสำเร็จ
3. ในฐานะดำเนินรายการ ผมจะให้เวลาวิทยากรแต่ละคนพูด 2 รอบ รอบแรก 20 นาที รอบที่สอง 10 นาที ถ้าเกินเวลาผมขอตัดทันที การอภิปรายจะได้เสร็จสิ้นตามเวลาที่กำหนด
4. เอกสารหมายเลข 8 เป็นเอกสารที่อาจารย์สุดาจัดทำมาเอง และมีจำนวนจำกัด ช่วยส่งต่อ ๆ ไปด้วย ถ้าหมดแล้วก็หมดเลยไม่ต้องมาขอที่ผู้จัดนะครับ

20. ข้อใดเป็นคำพูดที่เหมาะสมที่สุดก่อนจบการบรรยาย

1. ผมขอขอบคุณที่ตั้งใจฟังผมพูดเป็นอย่างดี ผมหวังว่าทุกท่านคงนำข้อคิดที่เป็นประโยชน์นี้ไปปรับใช้ได้บ้าง
2. ผมดีใจมากที่ได้มาพูดถึงสิ่งที่มีประโยชน์ให้ท่านฟัง ผมขอขอบคุณผู้จัดงานครั้งนี้เป็นอย่างมากครับ
3. การพูดของผมอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่ผมก็ขอขอบคุณทุกท่านตั้งใจฟังมาโดยตลอด
4. ผมขอขอบคุณที่ท่านสนใจฟังและหวังว่าท่านคงจะได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์บ้าง

21. ข้อความต่อไปนี้ไม่เหมาะสมที่จะนำไปประกอบการพูดในข้อใด
เรามีสิทธิ์ครองชีวิตคิดต่อสู้	แต่อยากรู้ถ้าสิทธิ์ถูกปลิดจับ
เพศฆาตแห่งถนนปล้นชีวิต	หน้าไหนกันรับผิดชอบเชิญตอบที
1. การอภิปรายเรื่อง “จรรยา จลาจล”
 2. การโต้วาทียุติคดี “ขับรถช้าดีกว่าขับรถเร็ว”
 3. การปาฐกถาเรื่อง “ขับรถถูกกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ”
 4. การบรรยายเรื่อง “พระราชบัญญัติการจราจรฉบับใหม่”
22. ระหว่างรอรถโดยสารที่สถานีซึ่งมีผู้คนจอแจ วิชาญคุยกับเพื่อนอย่างสนุกสนานจนไม่ได้ยินประกาศของสถานีว่ารถที่จะต่อไปจะช้ากว่ากำหนดหนึ่งชั่วโมง ความเสียหายตามสถานการณ์ข้างต้นเกิดจากข้อใดมากที่สุด
1. ประกาศของสถานีมีเสียงดังไม่ทั่วถึง
 2. ประกาศของสถานีใช้ภาษาที่เข้าใจยาก
 3. คนพลุกพล่านเสียงอื้ออึง รับสารลำบาก
 4. ผู้รับสารสนใจเรื่องอื่นมากกว่าประกาศของสถานี
23. ข้อใด ไม่เหมาะสม ในการถามถึงจุดหมายที่ต้องการ
1. คุณคะ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติอยู่ไกลไหมคะ
 2. ขอโทษค่ะ ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติไปทางไหนคะ
 3. คุณคะ รู้จักห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติไหมคะ ไปทางไหนคะ
 4. ขอโทษค่ะ คุณจะบอกทางไปห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติให้หน่อยได้ไหมคะ
24. ข้อใดใช้ภาษาเหมาะสมแก่กาลเทศะ และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
1. ลูกอ้วนไปแล้วนะตอนนี้ ควรออกกำลังกายบ้าง (แม่พูดกับลูก)
 2. เลื้อยคุณครูสวยจังเลยคะวันนี้ (นักเรียนพูดกับครูเมื่อครูเข้าห้องเรียน)
 3. ด้อยฝากมาบอกอาจารย์ว่าเขาขอส่งการบ้านพรุ่งนี้คะ (นิสิตพูดกับอาจารย์)
 4. วันนี้ป่วยอีกแล้วหรือ เดี่ยวก็สอนไม่ทันหรอก (อาจารย์พูดกับอาจารย์ต่อหน้านักศึกษา)

25. ข้อใดแสดงน้ำเสียงชื่นชมได้ชัดเจนที่สุด
1. เขาทำได้ดี ทุกคนที่มาก็พอใจ
 2. ทุกคนประทับใจที่เขาได้พิสูจน์ความสามารถ
 3. เราได้ส่งจดหมายแสดงความยินดีไปให้เขาแล้ว
 4. รางวัลที่เขาได้รับเป็นกำลังใจให้เขาพยายามต่อไป
26. ข้อใดมีน้ำเสียงไม่พอใจ
1. เป็นคนน้อย ก็ทำรังน้อยแต่พอตัว
 2. สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
 3. อย่าทำแบบค่าน้ำพริกละลายแม่น้ำนะ
 4. ไหนบอกว่าเราเดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด
27. ข้อใดแสดงเด่นชัดที่สุดว่าผู้พูดไม่พอใจ
1. เราทำอะไรให้ ก็ไม่เคยถูกใจสักที
 2. ใช้เวลาทำงานนี้นานไปหน่อยนะ
 3. จะทำอะไร ก็รีบไปทำเสียให้เสร็จ
 4. ให้รอตั้งครึ่งค่อนวัน แล้วมาบอกให้กลับไปก่อน
28. ข้อใดเป็นคำพูดที่เหมาะสมแก่คู่สนทนา
1. ไม่ฉลาดเลยนะลูกที่ไปทำสัญญาผูกมัดตัวเองอย่างนั้น
 2. อาจารย์ไม่เห็นบอกพวกหนูเลยว่าจะไม่มาสอนเมื่อวานนี้
 3. คุณลุงเข้าโรงพยาบาลหลายหนแล้ว เมื่อไรจะเลิกสูบบุหรี่เสียที
 4. คิดฉันว่าพวกท่านพูดมากเกินไปแล้ว น่าจะลงมือทำงานกันเลย
29. ข้อใดเป็นบทสนทนาที่ไม่เหมาะสม
1. เสื้อตัวนี้สวยมาก สงสัยจะแพง ซื้อมาเท่าไรลูก
 2. เขาโกรธหน้าเขียวจนเดินออกจากที่ประชุมเลยหรือ
 3. ปีนี้ฝนจะตกหนัก ท่านเตรียมแก้ปัญหามาไว้แล้วหรือยังครับ
 4. ก่อนออกจากบ้าน คุณดูหรือเปล่าว่าแต่งตัวเหมาะกับงานนี้ไหม

34. ข้อใดไม่สมควรกล่าวใน โอกาสเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน
1. ผมตั้งใจที่จะได้ร่วมงานกับเพื่อน ๆ ที่มีความสามารถ
 2. ผมขอให้ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น
 3. ผมเห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสำคัญต่อหน่วยงานของเรา
 4. ผมภูมิใจที่หน่วยงานของเรามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม
35. คำพูดในข้อใดประทับใจคนฟังน้อยที่สุด
1. ผมภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่มีเพื่อนร่วมงานที่มีคุณภาพสูง
 2. ผมภูมิใจและยินดีอย่างยิ่งที่ท่านทั้งหลายได้มาร่วมงานกับผม
 3. ผมภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่สินค้าของเรามียอดขายสูงเกินกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งเกิดจากความทุ่มเทของพวกเรา
 4. ผมภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารปูนบำเหน็จความชอบให้พวกเราอย่างทั่วถึงทุกคน นั่นก็เพราะผลของการทำงาน
36. ข้อใดเป็นกิริยาอาการที่ไม่เหมาะสมในขณะที่ประชุมชน
1. คุณสุพจน์เริ่มมองไปยังผู้ฟังที่นั่งตรงกลางแถวหลังสุดแล้วจึงค่อยเปลี่ยนไปมองผู้ฟังกลุ่มอื่นๆ
 2. คุณสุภาเป็นสุภาพสตรีร่างเล็ก ก่อนพูดจึงปรับระดับของไมโครโฟนให้อยู่ต่ำกว่าระดับปากเล็กน้อย
 3. คุณสุภรณ์แสดงท่าชูนิ้วมือขึ้นนับทุกครั้ง เมื่อเอ่ยถึงจำนวนเลขไม่เกินสิบ เพราะเชื่อว่าทำให้ฟังเข้าใจชัดเจนขึ้น
 4. คุณสุพรรณยืนให้เท้าห่างกันพอสมควร ทิ้งน้ำหนักตัวลงบนเท้าทั้ง 2 ข้างเท่า ๆ กัน เพื่อให้ยืนได้มั่นคงและเพิ่มความมั่นใจให้ตนเอง
37. ข้อใดไม่สมควรกล่าวใน โอกาสเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน
1. ผมตั้งใจที่จะได้ร่วมงานกับเพื่อนๆ ที่มีความสามารถ
 2. ผมขอให้ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น
 3. ผมเห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสำคัญต่อหน่วยงานของเรา
 4. ผมภูมิใจที่หน่วยงานของเรามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม

ตอนที่ 2 การอ่านและการเขียน

การอ่านออกเสียง แบ่งออกได้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และการลบเสียงหนักเบา
2. การอ่านออกเสียงคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต
3. การอ่านอักษรนำ

ข้อควรจำ

“อนุমান” แปลว่า _____

การอ่านจับใจความ

- ◆ ใจความสำคัญมักอยู่ที่ _____
- ◆ สังเกตคำว่า ดังนั้น _____

ข้อสอบมักถาม “ _____ ” และ “ _____ ” ของ _____

วิเคราะห์จากการอ่าน

ประชด (เสียดสี) , แนะนำ, เสนอแนะ, ขอมรับ, สั่งสอน, สลดใจ

การอ่านคำบาลี – สันสกฤต

การอ่านคำบาลีและสันสกฤตนั้นมีหลักเกณฑ์ในการอ่านที่มีระเบียบแน่นอน แต่ไทยเรานำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของบาลีสันสกฤตมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับความนิยมของไทย ซึ่งมีหลักในการอ่านดังนี้

1. การอ่านแบบเรียงพยางค์ คำบาลีสันสกฤตที่ไม่เป็นตัวสะกดนั้นจะต้องมีสระกำกับอยู่ด้วยเสมอ แต่ถ้าไม่มีสระใดกำกับอยู่ จะต้องอ่านออกเสียง อะ ทุกคำ เช่น

นคร อ่าน นะคะระ

วชิร อ่าน วะชิริระ

ภรต อ่าน พระระตะ

ศิลปะ อ่าน สิ้นละปะ ฯลฯ

2. การอ่านแบบพยัญชนะสังโยค พยัญชนะสังโยคหมายถึง พยัญชนะสองตัวประกอปร่วมกันตัวหนึ่งจะเป็นตัวสะกด อีกตัวหนึ่งจะเป็นตัวตาม เช่นคำว่า สปฺต ตัว ป และ ต คือ พยัญชนะสังโยค ป เป็นตัวสะกด ต จะเป็นตัวตาม การอ่านพยัญชนะสังโยคนี้ ถ้าพยัญชนะตัวใดเป็นตัวสะกดไม่ต้องอ่านออกเสียง เช่น

สมรส อ่านว่า สมรด วิตถาร อ่านว่า วิตถาน
สัปดาห์ อ่านว่า สัปดาห์ อุตสาหกรรม อ่านว่า อุตสาหะกำ

ฯลฯ

แต่จะมีข้อยกเว้นหลายประการดังนี้

1. เมื่อพยัญชนะตัวหลังของตัวสะกดเป็นพยัญชนะอัมสระ ได้แก่ ย ร ล ว ซึ่งเมื่อเวลาอ่านออกเสียงอะที่ตัวสะกดได้ครึ่งเสียง เช่น

วิฑู อ่านว่า วิตะยู อุทยาน อ่านว่า อุทะยาน
วัชรา อ่านว่า วัตชะรา ฯลฯ

2. เมื่อพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้าเป็น ล จะต้องอ่านออกเสียง ล มีเสียง อะ ได้ครึ่งเสียง เช่น

ศิลปะ อ่านว่า ลินละปะ วัลภา อ่านว่า วันละพา
กลบท อ่านว่า กนละบด

3. เมื่อพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้า เป็นพยัญชนะอสุม หมายถึง พยัญชนะที่มีเสียงลมสอดแทรกออกทางไรฟัน ซึ่งได้แก่พยัญชนะ ศ ษ ส และมีพยัญชนะตัวอื่นตามมาจะต้องอ่านออกเสียงสะ ติดต่อกับพยางค์หลัง เช่น

โฆษณา อ่านว่า โคดสะนา รัศมี อ่านว่า รัตสะหมี
พัสดุ อ่านว่า พัดสะดู กฤษณา อ่านว่า กริดสะหนา ฯลฯ

แต่มีคำอยู่ 3 คำที่ไม่ต้องอ่านออกเสียงเป็นพยัญชนะอสุม คือ

อธิษฐาน อ่านว่า อะทิดถาน สันนิษฐาน อ่านว่า สันนิตถาน
สวัสดี อ่านว่า สะหวัดดี

การอ่านตัว ฤ

ตัว ฤ จะอ่านออกเสียงริ ในภาษาสันสกฤต แต่เมื่อไทยเรารับมาใช้ในภาษาไทยจะออกเสียงในการอ่านได้ 3 วิธีดังนี้

1. อ่านออกเสียงเป็นริ เมื่อประสมกับพยัญชนะ 6 ตัวคือ ก ต ท ป ศ ส เช่น ทฤษฏี ฤทธิ กฤชณา ศฤงคาร ฯลฯ
2. อ่านออกเสียงเป็นรี เมื่อประสมกับพยัญชนะ 5 ตัว คือ ค น พ ม ห เช่น หฤทัย กฤหาสน์ พฤชภา มฤคา ฯลฯ หรือเมื่อเป็นพยัญชนะต้นอยู่หน้าคำอื่น ๆ เช่น ฤดู ฤติ ฤคเวทฤทัย ฯลฯ
3. อ่านออกเสียงเป็นเรอ มีคำเดียว คือ ฤษ

การอ่านตัว ฑ

ตัว ฑ ในภาษาบาลีและสันสกฤตจะอ่านออกเสียงเป็น ค เสียงจีนนาสิก แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย จะออกเสียงในการอ่านสองแบบ คือ

1. อ่านเป็นเสียง ค เมื่ออ่านตามวิธีการของภาษาบาลีสันสกฤต คำใดที่อ่านออกเสียงเป็น ค มักจะมีเสียงสั้นหรือหรือเป็นคำตาย เช่น บัณฑู บัณฑิต มณฑป ภัณฑารักษ์ บัณฑะว ฯลฯ
2. อ่านเป็นเสียง ท เมื่ออ่านตามแบบของภาษาไทย คำที่อ่านออกเสียงเป็น ท มักจะมีเสียงยาว หรือ เป็นคำเป็น เช่น มณฑโฑ มณฑล ภัณฑสกร มณฑา บัณฑบาต ฯลฯ

การอ่านคำสมาส

คำสมาส หมายถึง คำตั้งแต่สองคำขึ้นไปประสมกัน เพื่อต้องการให้เป็นคำเดียว เวลาอ่านให้ออกเสียงตัวสะกดที่พยางค์หน้าให้ติดต่อกับพยางค์แรกของคำหลังมีหลักการอ่านดังนี้

1. ถ้าคำสมาสที่พยางค์ท้ายคำหน้าไม่มีรูปสระใดกำกับอยู่ ต้องอ่านออกเสียงพยางค์ท้ายคำหน้าเป็นเสียงอะต่อเนื่องกันกับพยางค์หลัง เช่น

วรรณคดี	อ่านว่า	วันนะคะดี
รัฐบาล	อ่านว่า	รัดละบาน
กิจกรรม	อ่านว่า	กิดจะกำ
		ฯลฯ

2. ถ้าพยัญชนะท้ายของคำสมาสที่คำหน้ามีสระอิ กำกับอยู่ ต้องอ่านออกเสียงเป็น อิ ให้ต่อเนื่องกับคำหลัง เช่น

ภูมิศาสตร์ อ่านว่า พูมมิศาส

ฤทธิเดช อ่านว่า ริตติเดด

ยุติธรรม อ่านว่า ยุคติทำ

ฯลฯ

3. ถ้าพยัญชนะท้ายของคำสมาสที่คำหน้ามีสระอุ กำกับอยู่ ต้องอ่านออกเสียงเป็น เสียงอุ ต่อเนื่องกับพยัญชนะหลัง เช่น

เกตุมาลา อ่านว่า เก-ตุ-มาลา

เมรุมาศ อ่านว่า เม-รุ-มาศ

พันธูกรรม อ่านว่า พัน - ฑู - กำ

ฯลฯ

4. ถ้าตัวสะกดพยัญชนะหน้าของคำสมาสเป็นอักษรควบ ต้องออกเสียงเป็น สระ ท้ายคำให้ต่อเนื่องกับคำหลัง เช่น

เกษตรกรรม อ่านว่า กะ-เสด - สระ - กำ

นัตรมงคล อ่านว่า นัต - สระ - มง - คน

มิตรภาพ อ่านว่า มิตร - สระ - พาบ

ฯลฯ

การอ่านตามความนิยม

การอ่านตามความนิยม คือ การอ่านที่ไม่ได้อ่านตามกฎเกณฑ์ของภาษา คือ อ่านตามความนิยมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และยอมรับกันทั่วไป ไม่ถือว่าเป็นผิด การอ่านตามความนิยมสองประการคือ อ่านออกเสียงได้สะดวกปากและฟังไพเราะ และยังแบ่งได้หลายกรณีดังนี้

1. อ่านเพื่อต้องการให้เกิดความไพเราะ คำบางคำถ้าอ่านตามรูปการเขียนหรือกฎเกณฑ์ของภาษาจะไม่ไพเราะ จึงต้องอ่านออกเสียงแบบใหม่ให้ไพเราะยิ่งขึ้น เช่น

ดิลก อ่านว่า ดิ - หลก

อาชยาน อ่านว่า อา - ชะ - หยาน

คำริ อ่านว่า คำ - หริ

2. อ่านตามรูปแบบคำสมาสในภาษาบาลีสันสกฤต คือไม่ใช่คำสมาสแต่อ่านตามแบบคำสมาสของบาลีสันสกฤต มาจนเคยชินเพราะเห็นว่าไพบรา เช่น

ผลไม้ อ่านว่า ผน - ละ - ไม้
กรมท่า อ่านว่า กรม - มะ - ท่า
ชุกชี อ่านว่า ชุก - กะ - ชี
พลเมือง อ่านว่า ผน - ละ - เมือง

3. ไม่อ่านตามรูปแบบของคำสมาสของภาษาบาลีและสันสกฤต คือเป็นคำสมาสแต่ไม่อ่านตามแบบสมาสอาจเพราะไม่ไพบราออกเสียงไม่สะดวก เช่น

ภาคทัณฑ์ อ่านว่า พาก - ทัณฑ์
ชาตินิยม อ่านว่า ชาต - นิ - ยม
สุภาพสตรี อ่านว่า สุ - พาบ - สัต - ตรี
อุคมคติ อ่านว่า อุ - คม - มะ - คะ - ตี ฯลฯ

4. การอ่านชื่อจังหวัดของประเทศไทย ชื่อจังหวัดของไทยนั้น บางคำเป็นคำสมาสและอ่านตามวิธีการของคำสมาส แต่บางคำก็ไม่อ่าน เพราะถือว่าเป็นชื่อเฉพาะ ไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ให้จำหรืออาศัยความเคยชิน เช่น

อ่านแบบคำสมาส

อยุธยา อ่านว่า อะ - ยุค - ทะ - ยา
ราชบุรี อ่านว่า ราช - ะ - บุรี
อุตรดิตถ์ อ่านว่า อุค - ตะ - ระ - ดิด
ชัยภูมิ อ่านว่า ไช - ยะ - พุม
นครราชสีมา อ่านว่า นะ - คอน - ราช - ะ - สี - มา

ไม่อ่านแบบคำสมาส

ชัยนาท อ่านว่า ไช - นาค
อุดรธานี อ่านว่า อุ - คอน - ทา - นิ
สมุทรสงคราม อ่านว่า สะ - หมุด - สง - คราม
สุพรรณบุรี อ่านว่า สุ - พัน - บุ - รี
ฯลฯ

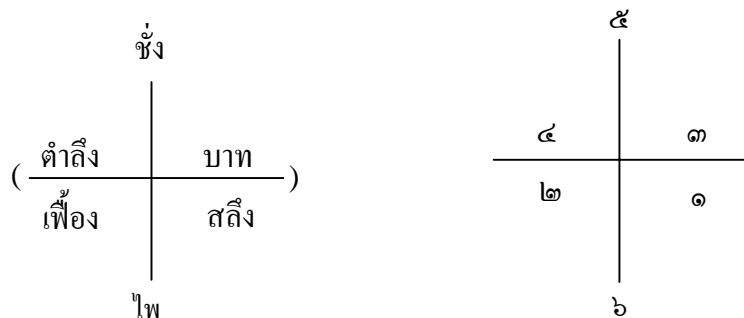
การอ่านคำประพันธ์

การอ่านคำประพันธ์นั้น จะต้องอ่านให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของคำประพันธ์แต่ละชนิด เพื่อรักษาคุณค่าของคำประพันธ์เอาไว้ เช่น จังหวะ คำสัมผัส คำครุ ลหุ คำเอก โท ความหมายและทำนองในการอ่าน การอ่านคำประพันธ์มีหลักการอ่านดังนี้

1. การอ่านเน้นสัมผัสนอก เพื่อต้องการให้เห็นความสัมพันธ์ของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ เช่น
เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทั้งหมด
ตัวเดียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยู่ผู้เดียวดาย
2. การอ่านเอื้อสัมผัสใน เพื่อต้องการเพิ่มความไพเราะมากยิ่งขึ้น เช่น
ข้าขอเคารพอภิวาท ในพระบาทบพิตรอดิศร
(อ่านว่า ข้า-ขอ-เคาร-บ-อบ-พิ-วาท-ใน-พระ-บาด-บอ-พิศ-อะ-คิด-สอน)
3. การอ่านตามสัมผัส ของคำประพันธ์ เช่น
ฝ้ายนครกาญจน จัดขุนพลพวกค่าน ผ่านไปสืบเอาเหตุ
(อ่านว่า กาน - จน เพื่อให้สัมผัสกับคำว่า ขุนพล)
4. การอ่านตามจำนวนคำครุ ลหุ หมายถึง การอ่านออกเสียงตามจังหวะของฉันท์ เช่น
ปางสิ่วเจ้า เนานะพิมาน อ่านว่า ปางสิ่วเจ้า เนานะพิมาน
บรรพตศานต์ โสภณไกร อ่านว่า บันพะตะसान โสพะนะไกร

การอ่านมาตราเงินไทย

การเขียนมาตราเงินไทยจะใช้เครื่องหมาย ดินครุ หรือดินกา พบมากในหนังสือเก่าๆ หรือใช้เป็นมาตราในการชั่ง มีหลักเกณฑ์ในการอ่านดังนี้

(อ่านว่า ห้าชั่ง สี่ต้าลิ่ง สามบาท หนึ่งสลิ่ง สองเฟื้อง หกไพ)

การอ่าน วัน เดือน ปี ทางจันทรคติ

การอ่าน วัน เดือน ปี ทางจันทรคติ มีหลักการอ่านดังนี้

ขึ้น

เช่น วัน ๑ เดือน ปี

แรม ๒

๕ ๑ ๒ ปีกุน

อ่านว่า วันพฤหัสบดี ขึ้นสิบสองค่ำ เดือนยี่ ปีกุน

- เลขข้างหน้าจะแทนวันทั้งเจ็ดในหนึ่งสัปดาห์ จะเริ่มจากวันอาทิตย์เป็นอันดับหนึ่ง
- เลขข้างบนจะแทนข้างขึ้น เลขข้างล่างจะแทนข้างแรม
- เลขข้างหลังจะแทนเดือนทั้งสิบสองเดือนจะเริ่มจากเดือนอ้าย เป็นอันดับแรก

การอ่านหนังสือราชการ

หนังสือราชการนั้น แต่ละฉบับจะมีเลขที่หนังสืออยู่ริมบนด้านซ้าย จะเป็นเลขที่ของกรมกอง หรือของหน่วยราชการที่ออกหนังสือเหล่านั้นๆ วิธีการอ่านเช่นตัวอย่างนี้

ที่ ศธ ๕๕๕๕/๓๕ อ่านว่า ที่สอทอห้าแปดห้าเก้าห้าสามแปด

ที่ ศธ ๐๘๖๗.๐๖/๕๕๗ อ่านว่า _____

2 การอ่านตัวเลข

เลข ๑ ถ้าอยู่ท้ายจำนวนตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นไปหรือท้ายจำนวนตั้งแต่หลักสิบขึ้นไปจะต้องอ่านว่า เอ็ด เช่น

๑๑ อ่านว่า สิบเอ็ด

๒๑ ” ยี่สิบเอ็ด

๑๐๑ ” _____

๒๐๐๑ ” สองพันเอ็ด

การอ่านหมายเลขโทรศัพท์

ในหมายเลขโทรศัพท์ถ้ามีเลข ๒ จะต้องอ่านว่าโท เช่น

โทร. ๒๑๕๕๕๕ อ่านว่า _____

๒๕๕๕๕๒๒ ” โท - แปด - ห้า - สี่ - แปด - โท - โท

การอ่านตัวเลขหลังจุด (.) หรือมหัพภาค

1. อ่านตัวเลขหลังจุดที่เป็นหัวข้อย่อยแบบต่าง ๆ เช่น

๑.๑	อ่านว่า	หนึ่งจุดหนึ่ง
๒.๑๐	”	_____
๑.๓.๑๓	”	หนึ่งจุดสามจุดสิบสาม

2. อ่านตัวเลขหลังจุดที่เป็นเวลาของชั่วโมงกับนาที เช่น

๐๑.๓๐	อ่านว่า	หนึ่งนาฬิกาสามสิบนาที
๐๗.๐๐	”	_____
๒๔.๓๐	”	ยี่สิบสี่นาฬิกาสามสิบนาที

3. อ่านตัวเลขหลังจุดทศนิยม ซึ่งต้องอ่านตัวเลขเรียงกัน เช่น

๑.๔๓๒	อ่านว่า	_____
๒๔.๓๕ วินาที	”	ยี่สิบสี่จุดสามห้าวินาที
๕.๔๕๓ เมตร	”	ห้าจุดสี่ห้าสามเมตร
๕.๒๔๖ บาท	”	_____

**แต่ถ้าเป็นหน่วยเงินตรา ที่อ่านเป็นหน่วยย่อยได้ ต้องอ่านเป็นหน่วยเงินตรานั้น ๆ เช่น

๕.๓๐ ดอลลาร์	อ่านว่า	_____
๕.๕๐ บาท	”	ห้าบาทห้าสิบสตางค์
๑๐.๒๕ บาท	”	สิบบาทยี่สิบห้าสตางค์

การอ่านคำย่อ

1. จะย่อทั้งคำหน้าและคำหลัง และเหลือไว้เฉพาะพยัญชนะของคำแต่ละคำโดยไม่ต้องลดรูปสระ เช่น

มี.ค.	มาจากคำว่า	มีนาคม
มิ.ย.	”	มิถุนายน
เม.ย	”	เมษายน

2. จะย่อทั้งคำหน้าและคำหลัง โดยจะต้องลดรูปสระ เช่น

ม.ค.	มาจากคำว่า	มกราคม
กก.	”	กิโลกรัม
กม.	”	กฎหมาย
มท	มาจากคำว่า	_____
ศธ	”	_____
ส.ส.	”	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ร.ศ.	”	_____
จ.ศ.	”	_____
พ.ศ.	”	พุทธศักราช
ชม.	”	_____
สต.	”	สตางค์
ป.ล.	”	_____

ฯลฯ

3. การย่อโดยมีเครื่องหมายไปยาลน้อยท้ายคำ เช่น

ฯ พณ ฯ	อ่านว่า	_____
ทูตเกล้า ฯ	”	_____
กรุงเทพฯ	”	กรุง – เทบ – มะ – หา – นะ – คอน

ฯลฯ

การเขียน

ให้ขีดเส้นใต้คำที่เขียนถูกต้อง

เจียรไน	เจียรนัย	สำอาน	สำอานค์
เพชร	เพ็ชร	กังวาล	กังวาน
สามานย์	สามาน	จ้านง	จ้านงค์
รสชาติ	รสชาด	ดอกจัน	ดอกจันทร์
เกร็ดความรู้	เกล็ดความรู้	แกงบวด	แกงบวช
กิลีส	กิเสศ	ตันโพ	ตันโพธิ์
รังสี	รังษี	อับปาง	อับปาง
สะอาด	สอาด	สิงโต	สิงห์โต
สบาย	สะบาย	ละโมบ	ละโมก
สะดวก	สดวก	รำพัน	รำพรรณ
อาถรรพ์	อาถรรพี	ผาสุก	ผาสูข
ภาคภูมิ	พากพุม	โครงการ	โครงการณ์
ดาบฟ้า	ดาษฟ้า	म्मหยักศก	म्मหยักโสก
ศิระะ	ศรีษะ	หยับหย่ง	หยับโฮย่ง
เหตุการ	เหตุการณ์	พรรณนา	พรรณา
จักรวาฬ	จักรวาล	ชักเย่อ	ชักกะเย่อ
อินทรธนู	อินธนู	อิหฺลู่ยฺญแฉก	อิหฺลู่ยฺญแฉก
อเนจอนาถ	อเน็จอนาถ	อะไหล่	อะหลั่ย
อินทนิล	อินทรนิล	แทรกแซง	แซกแซง
สายสัญญาณ	สายสิน	สั้ประยฺุทธิ์	สั้ประยฺุทธิ์
ดอกพะยอม	ดอกพยอม	เครื่องราง	เครื่องลาง
บอระเพ็ด	บรเพชร	เงินตรรอง	เงินทดลอง
दानขโมย	ตาลขโมย	นิจศีล	นิจสิน
ชมพู่	ชมภู่	อนุญาต	อนุญาติ
โจษจัน	โจทจรรยั	แรด	แรด
ปรากฏ	ปรากฏ	จาระไน	จาร์นัย

ยอมเขา	ยอมเขาวัว	จระเข้	จระเข้
มุ่งมาด	มุ่งมาตร	หงส์	หงษ์
รื่นรมย์	รื่นรมณ์	สังเกต	สังเกตุ
ต้นลำพู	ต้นลำภู	โอกาส	โอกาส

หลักการเขียน

1. ภาษากระทัดรัดไม่ฟุ่มเฟือย

คำฟุ่มเฟือยสังเกตจาก การพูดซ้ำๆ หรือมี คำเหล่านี้ เช่น การ ความ หรือสำนวนที่ตัดได้ แต่ไม่ตัด ตัวอย่างเช่น

- เขาฟุ่มเฟือยใช้จ่ายสรุ่ยสร่ายเกินความจำเป็นเหมือน _____
- ในอุบัติเหตุผู้คนตายหมดไม่รอดแม้แต่คนเดียว
- เธอทำการสัมภาษณ์ดาราดังลงคอลัมน์บันเทิง
- ในอนาคตอันใกล้นี้เธอจะแต่งงาน
- ครูสั่งทำการบ้านอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 20 ข้อ

2. ไม่ใช่คำกำกวม

ตีความได้ 2 อย่าง, ไม่ชัดเจน, ให้รายละเอียดไม่เพียงพอ

เช่น 3 วันจากนารีเป็นอื่น
 ผมยุ่งมาก
 หนีตายแล้ว
 เลื้อยของน้องสาว
 ครูซ่อมลูกเสือเดินแถว
 คุณลองชวนเขาคูตี
 หนังสือพิมพ์หมดแล้ว

3. ลำดับความให้ถูกต้อง :

วางส่วนขยายหลังคำที่ต้องการขยายให้ถูกต้อง

- คนติดขาม่าเด็กนักเรียนเพื่อชิงทรัพย์อย่างเลียดเย็น
- คณบดีแจกทุนแก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ยากจน
- เธอเก็บขนมจากตลาดที่มีเข็มนา
- ทหารได้รับคำสั่งจากรัฐบาลให้หยุดยิง

ตัวอย่างข้อสอบ

1. คำว่าผลิต และ ผลิ ออกเสียงอย่างไร
 1. ทัั้งผลิต และผลิ ออกเสียงอย่างอักษรควบ
 2. ทัั้งผลิต และ ผลิ ออกเสียงอย่างอักษรนำ
 3. ผลิตออกเสียงอย่างอักษรนำ ผลิ ออกเสียงอย่างอักษรควบ
 4. ผลิตออกเสียงอย่างอักษรควบ ผลิ ออกเสียงอย่างอักษรนำ
2. ข้อใดอ่านออกเสียงผิด
 1. บรรยาย อ่านว่า บั้น – ยาย
 2. กรรมเวร อ่านว่า กำ – เวร
 3. พรรณนา อ่านว่า พัน – นา
 4. พรรตึก อ่านว่า พัน – ระ – ตึก
3. ข้อใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับคำ “ปรารธนา” ทุกคำ
 1. ศาสดรา จักจั่น
 2. สรรพวงค์ ตู้กตา
 3. นมัสการ สัพยอก
 4. มุลนิธิ ลักถั่น
4. คำในข้อใด อ่านออกเสียงแบบอักษรนำทุกคำ
 1. สมรรถภาพ สมานฉันท์
 2. สมรรถชัย สมานไมตรี
 3. สมรรถนะ สมานคติ
 4. สมัชชา สมานมิตร
5. คำในข้อใด อ่านออกเสียงตามแบบอักษรนำ
 1. ปริตร
 2. ปริตตะ
 3. ปริตยาค
 4. ปริตโตทก
6. คำในข้อใดอ่านผิด
 1. สรรพวงค์ อ่าน สั้น – ระ – พาง
 2. สรรเสริญ อ่าน สั้น – ระ – เสิน
 3. สรรพากร อ่าน สั้น – พา – กร
 4. สรรพสามิต อ่าน สั้น – พะ – สา – มิต
7. พยัญชนะ “จ” ในข้อใดอ่านออกเสียง “ค” ทุกคำ
 1. บัณญัติ บิณฑบาต
 2. บันฑะจะเก้ มณฑก
 3. บุนฑกริก บันฑกัมพล
 4. ปาณฑทพ ชันฑทสกร
8. ข้อใดอ่านออกเสียงไม่ต่อเนื่องกันแบบสมาสทั้งสองคำ
 1. รัชมังคลาภิเษก ภูมิศาสตร์
 2. รัชสมัย ภูมิอากาศ
 3. รัฐนิยม ภูมิภาค
 4. รสนิยม ภูมิตำเนา

9. ข้อใดมีคำที่อ่านผิด

1. ปลาสนาการ อ่านว่า ปะ-ลาด-สะ-นา-กาน
ประกาศนียบัตร อ่านว่า ประ-กาด-สะ-นี่-ยะ-บัค
2. ลัมปรายภพ อ่านว่า ลำ-ปะ-รา-ยะ-พบ
จันทรปราคา อ่านว่า จัน-ทรุ-ปะ-รา-คา
3. บุคลิกลักษณะ อ่านว่า บุ-คะ-ลิก-คะ-ลัก-สะ-หนะ
บุรุษเพศ อ่านว่า บุ-หฺรุด-เพด
4. ปฐมเหตุ อ่านว่า ปะ-ถม-มะ-เหต
ปฐมนิเทศ อ่านว่า ปะ-ถม-มะ-นิ-เทต

10. ข้อใดไม่อ่านออกเสียง 4 พยางค์ทุกคำ

1. เกียรติประวัติ คุณวุฒิ
2. สมานฉันท์ นัตรมงคล
3. คุณพินิจ บาทยุคผล
4. คนธรรพวิwah เทวานาครี

11. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะสะกดของพยางค์ต้น ต่างจากเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ถัดมา

1. ชัยภูมิ
2. นามรูป
3. กุลบุตร
4. คุณภาพ

12. คำทุกคำในข้อใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับคำ “ปริญญาบัตร”

1. บูริมพรรษา นักชดถกษ
2. นาวิกโยธิน สารประโยชน์
3. บุญราศี ปริมาณ
4. ชารก้านัล นาคบริพันธ์

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถาม 2 ข้อถัดไป

ก. ปลาทรายว่ายเคียงคู่	เคล้ากันอยู่ดูงามดี
ข. แต่นางห่างเหินพี่	เห็นปลาเคล้าเศร้าใจจร
ค. หางไก่ ว่ายแหวกว่าย	หางไก่อ้อยไม่มีหงอน
ง. คิดอนงค์องค์เอวอร	ผมประป่าอ่าเอี่ยมไร

13. ข้อใดมีคำที่ใช้อักษรควบแท้ และควบไม่แท้

1. ข้อ ก
2. ข้อ ข
3. ข้อ ค
4. ข้อ ง

14. ข้อใดมีคำที่ใช้อักษรนำ 2 คำ

1. ข้อ ก
2. ข้อ ข
3. ข้อ ค
4. ข้อ ง

15. ข้อความต่อไปนี้ไม่ใช่วิธีเขียนแบบใด

“ผู้ที่มีการศึกษาดีไม่จำเป็นต้องได้เข้าไปเรียนในมหาวิทยาลัย แต่เป็นผู้ที่สามารถจะเรียนได้ไม่ว่าที่ไหน โดยไม่ต้องมีผู้สอน แต่ต้องมีความสามารถ มีสมองที่จะเรียนได้ด้วยตนเองโดยอาศัยหนังสือและสื่อต่าง ๆ เป็นครู”

1. โต้แย้ง 2. ประเมินค่า 3. โน้มน้าวใจ 3. ให้ข้อเท็จจริง

16. ข้อใดใช้ภาษาในงานเขียนเชิงวิชาการได้เหมาะสมที่สุด

1. หากเหตุการณ์ยังเป็นอย่างนี้ แน่ใจว่าผู้ใหญ่ก็ยอมคัดค้าน
2. สังคมจะพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาชน
3. ทุกคนไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามต่างก็มีบทบาทในการพัฒนาสังคมได้เสมอ
4. คงไม่ใช่เรื่องของรัฐที่จะออกกฎหมายบังคับให้ชาวบ้านเลิกรักษาป่าชุมชน

17. ข้อใดเป็นการเขียนแบบอธิบาย

1. เมื่อออกนอกเขตกรุงเทพมหานคร อาคารบ้านเรือนและรถราค่อยบางตาลง
2. มัคคุเทศน์นำนักท่องเที่ยวลงจากรถมาชมแปลงนาสาธิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. การทำงานเริ่มด้วยการคายหญ้าและไถนาเตรียมดินก่อนลงมือหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว
4. ต้นข้าวซึ่งบรรดาชาวนาดูแลเอาใจใส่พากันงอกงามอวดรวงสีทองสะพรั่ง

18. ข้อใดใช้วิธีการเขียนแตกต่างจากข้ออื่น

1. พอเดินทางมาถึง พวกเราก็พากันเอาของไปเก็บและลงเล่นน้ำทะเลทันที
2. อากาศเริ่มเย็นลง เมฆตั้งเค้า ต่อมาไม่นานนักฝนก็เริ่มตกลงมา
3. พายุเริ่มพัดกระหน่ำ คลื่นม้วนตัวเป็นเกลียวตาโถมเข้าฝั่งอย่างไม่หยุดยั้ง
4. ผู้หญิงกลายเป็นหวัด เลยริบวิ้งมาหีบร้อนต่างๆ ที่ตัวก็เปียกน้ำทะเลอยู่แล้ว

19. ข้อใดใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้อง

1. การออกกำลังกายมีประโยชน์ทำให้หุ่นเพรียวลมสมส่วน
2. การฉายภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่องดีๆ ซ้ำๆ ทำให้คนดูเบื่อ
3. มัคคุเทศก์พาคณะนักท่องเที่ยวนั่งรถชมวิวก่อนขึ้นภูกระดึง
4. นักแข่งจักรยานทีมชาติไทยประสบอุบัติเหตุในการแข่งขันทัวร์ออฟไทยแลนด์

20. ข้อใดใช้ภาษาได้เหมาะสมสำหรับการเขียนรายงานทางวิชาการ
1. กระบองเพชรเป็นพันธุ์ไม้ที่แปลกประหลาดพิสดารที่สุดอย่างหนึ่งและอยู่คู่โลกมาแล้วไม่รู้กี่ล้านปี
 2. กระบองเพชรบางพันธุ์สุดสวยงดงามในเรื่องของลำต้น กิ่งก้านสาขาแถมยังมีดอกที่หอมลึกซึ้ง
 3. ข้อดีของการเลี้ยงกระบองเพชรคือยามาแมลงแทบไม่ต้องใช้ปุ๋ยก็ใช้น้อยและใส่ห่างกว่าพืชชนิดอื่นๆ
 4. คนส่วนใหญ่มักเชื่อว่ากระบองเพชรเป็นพืชที่พบได้เฉพาะในทะเลทรายเท่านั้น แท้ที่จริงสามารถพบแทบทุกสภาพภูมิอากาศ
21. ในการเขียนจดหมายสมัครงานควรลงท้ายจดหมายอย่างไรจึงจะเหมาะสม
1. ดิฉันหวังว่าผู้จัดการคงจะมีความเมตตารับดิฉันเข้าทำงานในแผนกนี้ ดิฉันจะทำงานให้ อย่างซื่อสัตย์สุจริต
 2. ดิฉันหวังว่าผู้จัดการคงจะสนใจและเรียกดิฉันเข้าสัมภาษณ์ในเร็ววันนี้ กรุณาติดต่อดิฉันได้ตามที่อยู่ข้างบนนี้
 3. ดิฉันหวังว่าผู้จัดการคงจะรับดิฉันเข้าทำงานในแผนกนี้ เพราะดิฉันมีความสามารถที่จะ ทำให้บริษัทก้าวหน้าได้
 4. ดิฉันขออาราธนาให้คุณพระศรีรัตนตรัยคลบ้นดาลให้ผู้จัดการและครอบครัวมีความสุข ความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปค่ะ
22. การเลือกหัวข้อเรื่องเพื่อเขียนรายงานทางวิชาการนั้น ควรเป็นหัวข้อที่มีลักษณะอย่างไร
1. ผู้เขียนรายงานสนใจมากที่สุด
 2. ผู้เขียนรายงานเห็นว่าหาข้อมูลง่าย
 3. ผู้เขียนรายงานเห็นว่าเป็นเรื่องที่ทันสมัย
 4. ผู้เขียนรายงานทราบว่ายังไม่ค่อยมีผู้ใดเขียน

23. หากท่านได้รับมอบหมายให้เขียนรายงานเชิงวิชาการเรื่อง ยาเสพติด ท่านควรจะทำอะไร
1. ปรึกษากับครูเรื่องแหล่งที่จะค้นคว้า
 2. จัดช่วงเวลาให้เหมาะสมกับการรวบรวมความรู้
 3. วางโครงเรื่องและจัดลำดับโครงเรื่องให้เหมาะสม
 4. กำหนดจุดมุ่งหมายว่าจะเขียนในขอบเขตเพียงใด

24. ในการเขียนรายงานเชิงวิชาการ ควรปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างไร
1. เลือกหัวข้อเรื่องกำหนดจุดมุ่งหมายของขอบเขตของเรื่องค้นคว้าและรวบรวมความรู้วางโครงเรื่อง
 2. เลือกหัวข้อเรื่อง วางโครงเรื่อง กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่อง ค้นคว้าและรวบรวมความรู้
 3. เลือกหัวข้อเรื่องค้นคว้าและรวบรวมความรู้กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่องวางโครงเรื่อง
 4. ค้นคว้าและรวบรวมความรู้ เลือกหัวข้อเรื่อง กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่องวางโครงเรื่อง

25. การเขียนรายงานเชิงวิชาการ ควรเรียงลำดับขั้นตอนอย่างไร
1. วางโครงเรื่อง	2. การเลือกหัวข้อเรื่อง
3. การกำหนดจุดมุ่งหมายของเรื่อง	4. กำหนดขอบเขตของเรื่อง
5. การค้นคว้าและรวบรวมความรู้	
1. 1 2 3 4 5	2. 2 3 4 5 1
3. 3 4 5 1 2	4. 4 5 1 2 3

มะตอนที่ 3 คำประพันธ์ หรือนันทลักษณ์

คำประพันธ์ หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น โดยมีข้อบังคับมีการจำกัดคำและวรรคตอนต้อง
สัมพันธ์กันอย่างไพเราะ ตามที่วางกฎเกณฑ์ไว้

นันทลักษณ์ หมายถึง คำราไวยากรณ์ ที่เรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามลักษณะการ
บังคับที่มีผู้บัญญัติวางไว้

ลักษณะการบังคับของคำประพันธ์

1. **คณะ** คือ จำนวนคำที่กำหนดไว้ในคำประพันธ์แบบต่าง ๆ แต่ละชนิด จะต้องประกอบด้วย
_____ เช่น โคลงสี่สุภาพ กำหนดคณะว่า บทหนึ่งมีทั้งหมด 30 คำ
แบ่งเป็น 4 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค

2. **พยางค์** คือ จังหวะเสียงของคำในคณะ ที่คำประพันธ์แต่ละชนิดกำหนดเอาไว้ว่าจะออกเสียง
ได้กี่พยางค์ ในแต่ละวรรค เพื่อจะได้อ่านถูกต้อง เช่น กาพย์ฉบัง 16 บาท หนึ่งมี 16 คำ แบ่ง
เป็น 3 วรรค วรรคแรก 6 พยางค์ วรรคที่สองมี 4 พยางค์ วรรคที่สามมี 6 พยางค์ เช่น

กวีฤ รู้ แสง แหล่ง ไทย มี ชุก ทุก สมัย

คนดี คู่ ศรี อยุธยา

3. **สัมผัส** คือ คำคล้องจองกันในคำประพันธ์ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

3.1 **สัมผัสนอก** คือ คำสัมผัสที่อยู่ระหว่างวรรค ซึ่งเป็นสัมผัสสระที่จะขาดไม่ได้ เพราะเป็น
สัมผัสบังคับเช่น

ตรงร อย ต่อ สี ขาว เส้น ยาว เหยียด

ทราย ละ เอียด พบ สาย แดด แผด รัง สี

ระย ับ ไ หว ใน ละ ออง ทอง ชาติ รี

ถาม สุ รี ย์ สุ คร ระ ยะ ทะ เล ทร าย

3.2 **สัมผัสใน** คือ สัมผัสที่อยู่ในวรรคเดียวกัน ไม่ได้เป็นสัมผัสที่บังคับในบทประพันธ์ต่าง ๆ
ซึ่งจะมีหรือไม่มีก็ได้ แต่ถ้ามีจะทำให้ไพเราะขึ้น สัมผัสในนี้มีทั้งสัมผัสสระ สัมผัสอักษร เช่น

สะพ าน ไฟ ไ ต้ เ าะ ข ้ำ ม เ าะ แ ก ่ง

ยิง โย ก แ ว ่ง ร แ ง ไ ก ว ไ ห ว ถ ล ่า

ครว ค ับ แ ก ้น แ ว น ช ี ว ิต ข ว ิต ค ะ ม ่า

ฝี ฟ้า ซ ้ำ ฝ ี น้ำ ซ ด น ค ัน ค ัน มา

3.3 **สัมผัสสระ** คือ คำที่มีรูปสระเดียวกันสัมผัสกัน เช่น มากับ ตา (สระอา) ดี ก ับ ปี (สระอิ)
เสื่อ ก ับ น ื่อ (สระเอื้อ)

3.4 สัมผัสอักษร หรือ พยัญชนะ คือ คำที่มีอักษรตัวเดียวกันหรือออกเสียงใกล้เคียงกัน และอยู่ติดกัน เช่น

หมอบพับเทียบเลียนปรึมน้ำปรึมฝั่ง ตะแคงฟิงนิยายเพลินจากเนินหญ้า
ระบำมคคคเคี้ยวถับเคียวตา หยาดน้ำฟ้าลากลิ่งทิ้งใบบอน

4. คำขึ้นต้นหรือคำนำ หมายถึง คำหรือข้อความที่ใช้ขึ้นต้น ประเภท กลอน สักวา กลอนเสภา กลอนบทละคร และกลอนดอกสร้อย เพื่อต้องการเน้นหรือแยกข้อความออกจากกันเป็นส่วน ๆ เช่น

- กลอนสักวา จะขึ้นต้นว่า _____ เช่น สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน ฯลฯ
- กลอนเสภา จะขึ้นต้นว่า _____ เช่น ครานั้นวันทองส่องโศภา ฯลฯ
- กลอนบทละคร จะขึ้นต้นว่า _____ เช่น เมื่อนั้น ท้าวหัตถ์ดินปืน
เกศา ฯลฯ , มาจะกล่าวบทไป ถึงระเด่นรันไดอนาธา ฯลฯ
- กลอนดอกสร้อย จะขึ้นต้นด้วยคำ 4 คำ ซึ่ง _____ เช่น ความเอ๋ยความ
รัก ฟิ่งประจักษ์ตั้งสายน้ำไหล ฯลฯ

5. คำสร้อย คือ คำที่ใช้เติมท้ายโคลงหรือร่าย เพื่อให้เกิดความไพเราะ และมีความหมายชัดเจน ขึ้นคำสร้อยมักมี _____ เช่น พี่เอ๋ย ฤพี แลนา แม่เนา พ่อเฮย ดีฤ เช่น

เรือแพงช่วยพานาง เมียงม่าน _____ (โคลง)
ดูจ้ออรรรถที่อาตมาเอื้อนโอบฐ์ เอ๋ยโอวาท _____ (ร่าย)

6. คำเป็น คำตาย คือคำที่มีเสียงสั้นยาวต่างกัน ซึ่งจำเป็นมากในการแต่งโคลง

คำเป็น คือ คำที่ประสมด้วยสระเสียงยาว ในแม่ ก กา และคำที่สะกดในแม่กง กน กม เกย เกอว รวมทั้ง สระเสียงสั้น อ่า ไอ ใอ เอ เช่น ขาว ยาว ตา คำ ไป หิน ขม กง

คำตาย คือคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นในแม่ ก กา ยกเว้น อ่า ไอ ใอ เอ และคำในแม่กก กด กบ เช่น ปะ หัด ปลูก ทราย จะ ครับ

7. คำเอก คำโท คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์ เอกและโท อยู่บนคำนั้น ซึ่งเป็นบังคับในการแต่งโคลงทุกแบบ

คำเอก คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่บนคำนั้น เช่น นำ ว่า อย่าง อย่า และถ้ามีการเปลี่ยนรูปวรรณยุกต์โทกำกับอยู่ในให้เป็นวรรณยุกต์เอกก็เพื่อให้คำนั้นเป็นเสียงเอก เรียกว่า เอกโทษ เช่น ฐู เป็นชู ถ้า เป็นท่า

คำโท คือคำที่มีรูปวรรณยุกต์โท กำกับอยู่บนคำนั้น เช่น บ้า ห้า ไม้ ต้อน และถ้ามีการเปลี่ยนรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่ให้เป็นวรรณยุกต์โทก็เพื่อให้คำนั้นเป็นเสียงโทเรียกว่า โทโทษ เช่น เครื่อง เป็น เกรื่อง , ช่วย เป็น จ่วย

8. คำครุ ลหุ คือ คำที่มีเสียงหนักเบาต่างกัน ซึ่งจำเป็นมากในการแต่งฉันท

ครุ คือ คำที่มีเสียงยาวหรือหนัก ประสมด้วยสระเสียงยาวทุกคำ รวมทั้งพยางค์ที่ผสมกับสระเสียงสั้น คือ อ่า ไอ ใ อเ และตัวสะกด ทุกมาตรา เช่น โทโส ชูด เย็น ปา เรียน จะใช้เครื่องหมาย ~ แทนในการแต่งฉันท

ลหุ คือพยางค์ที่มีเสียงสั้น หรือเบา ประสมด้วยสระเสียงสั้น ทุกตัวในแม่ ก กา ที่ไม่มีตัวสะกดยกเว้น อ่า ไอ ใ อเ เป็นครุ เช่น ประ แพะ และ ตุ จะใช้เครื่องหมาย , แทนในการแต่ง

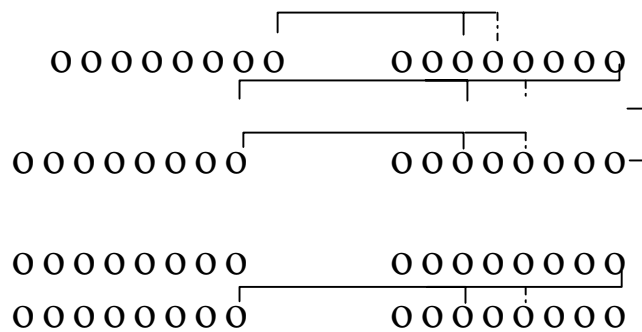
กลอน

กลอน คือ ลักษณะคำประพันธ์ที่เรียบเรียงเข้าเป็นคณจะมีสัมผัสกันตามลักษณะบัญญัติแต่ละชนิด แต่ไม่มีบังคับเอกโท และครุลหุ

กลอนสุภาพ คือ กลอนที่ใช้ถ้อยคำและทำนองเรียบ ๆ เป็นกลอนหลักของบรรดา กลอนทุกชนิดกลอนสุภาพจะแบ่งได้ กลอน 4 กลอน 6 กลอน 7 กลอน 8 และกลอน 9

ลักษณะการแต่ง กลอนสุภาพบทหนึ่งมี 2 คำกลอน คำกลอนหนึ่งมี 2 วรรค บทหนึ่งมี 4 วรรค วรรคทั้งสี่ของกลอนสุภาพ วรรคแรกเรียก _____ ซึ่งการใช้คำสุดท้ายนั้นไม่นิยมใช้เสียง _____ วรรคที่สองเรียก _____ คำสุดท้ายนิยมใช้เสียง _____ ห้ามใช้ _____ วรรคสุดท้ายมีรูปและเสียงตรี วรรคที่สาม เรียก _____ คำสุดท้ายนิยมใช้เสียง _____ ห้ามใช้ _____ หรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์ วรรคที่สี่เรียก _____ คำสุดท้ายนิยมใช้ _____ ห้ามใช้คำที่มีรูปวรรณยุกต์ และคำตายแต่จะใช้คำตายเสียงตรีก็ได้

แผนผัง

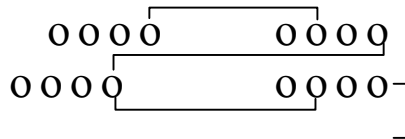
ตัวอย่าง

กลอนสุภาพพยางค์มีกำหนด	กลอนหนึ่งบทสี่วรรคกรองอักษร
วรรคละแปดพยางค์นับศัพท์สุนทร	อาจยื่นหย่อนเจ็ดหรือเก้าเข้าหลักการ
ห้าแห่งคำคล้องจองต้องสัมผัส	สลับจัดรับรองส่งประสงคส์मान
เสียงสูงต่ำต้องเรียนเรียงโบราณ	เป็นกลอนกานท์ครบครันฉันนี้เอย

กลอน ๔

ลักษณะการแต่ง กลอน 4 บทหนึ่งมี 4 วรรค _____ คำสุดท้ายของวรรคหน้า
ทุกวรรค จะต้องสัมผัสกับคำที่ 2 ของวรรคหลัง และคำสุดท้ายของวรรคที่สองจะต้องสัมผัสกับ
คำสุดท้ายของวรรคที่สาม และถ้ามีการแต่งบทเพิ่มเติมต่อไปต้องให้คำสุดท้ายของบทต้นสัมผัส
กับคำสุดท้ายที่สองของบทต่อไป

แผนผัง

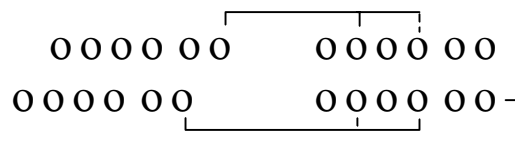
ตัวอย่าง

จ๊ะเอ๋วันเด็ก	เด็กเด็กไหววอน
ผู้เก่าผู้ก่อน	โปรดอย่ารังแก
โปรดอย่าหลอกผี	ชักจูงเชือนแซ
คุณพ่อคุณแม่	โปรดอย่าทิ้งเราฯ (เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ แต่ง)

กลอน ๖

ลักษณะการแต่ง กลอน 6 บทหนึ่งมี 4 วรรค _____ ส่วนสัมผัสนั้นให้คำสุดท้าย
ของวรรคหน้าในทุกวรรคสัมผัสกับคำที่ 2, 3, 4 หรือ 5 ก็ได้ ของวรรคหลัง ส่วนคำสุดท้าย
ในวรรคที่สองต้องสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่สาม และถ้าจะแต่งบทต่อไป จะต้องให้คำสุดท้าย
ของบทต้นสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่สองในบทต่อไป

แผนผัง

ตัวอย่าง

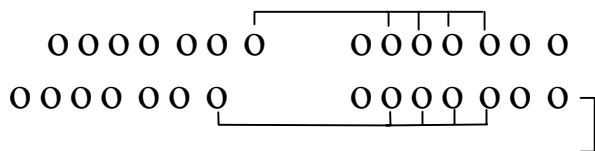
ความดี มีอยู่ คู่ชั่ว ติดตัว กลัวอิง อาศัย
ทำดี ดีช่วย อวยชัย ทำชั่ว ชั่วให้ ใจตรม

ผลดี นี้่น้ำ ความสุข ผลชั่ว กลัวทุกข์ ทับถม
ดีเด่น เห็นผล ชนชม ชั่วซ้ำ พาจม ตรมตรอม (กำชัย ทองหล่อ แต่ง)

กลอน ๗

ลักษณะการแต่ง กลอน 7 บทหนึ่งมี 4 วรรค _____ คำสุดท้ายของวรรคหน้าทุกวรรค จะสัมผัสกับคำที่ 2,3,4 หรือ 5 ในวรรคของบทต้นสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่สองในบทต่อ ๆ ไป

แผนผัง

ตัวอย่าง

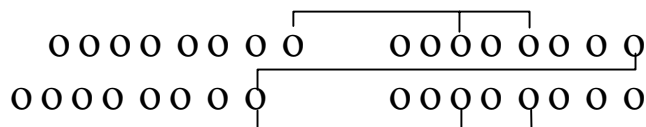
หวานคำ ล้ำรส อมฤต ชโลมจิต สร้างโรค โศกศัลย์
น้ำคำ น้ำซุปล ชูชีวัน ขวนชื่น หั้นหรรษ์ ห่มฤดี
คำเพราะ เสนาะ สนานจิต ทุกข์หน่าย คลายพิษ พูนสุขศรี
ร้อยยา แพทย์ยา ยาชีวี ฤาถึง กิ่งวชิ เจรจา

(กำชัย ทองหล่อ แต่ง)

กลอน ๘

ลักษณะการแต่ง กลอน 8 บทหนึ่งมี 4 วรรค _____ คำสุดท้ายของวรรคหน้าทุกวรรค ต้องสัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ของวรรคหลัง ส่วนคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 จะต้องสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 3 และถ้าจะแต่งต่อต้องให้คำสุดท้ายของบทต้นสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 ในบทต่อไป

แผนผัง

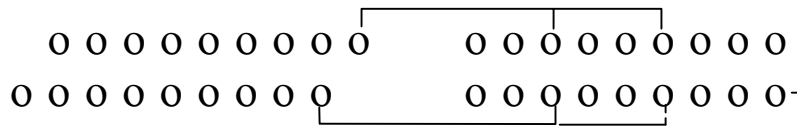
ตัวอย่าง

เหมือนแม่ครัวคั่วแกงพะเนียงผัด	สารพัดเพ็ญหนังเครื่องมังสา
อันพริกไทยใบผักชีเหมือนสีกา	ต้องโรยหน้าเสียดักหน่อขอร่อยใจ
จงทราบความตามจริงทุกสิ่งสิ้น	อย่านึกนิทานแกลงแห่งไหน
นักเลงกลอนนอนเปล่าก็เศร้าใจ	จึงรำไรเรื่องร้างเล่นข้างเอย (นิราศภูเขาทอง)

กลอน ๕

ลักษณะการแต่ง กลอน 9 บทหนึ่งมี 4 วรรค _____ ส่วนการสัมผัสนั้นคำสุดท้ายของวรรคหน้าในทุกวรรค จะสัมผัสกับคำที่ 3 หรือ 6 ในวรรคหลัง และคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 ต้องสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 3 และถ้าจะแต่งเพิ่มต่อไป จะต้องให้คำสุดท้ายของบทต้นสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 ในบทต่อไป

แผนผัง

ตัวอย่าง

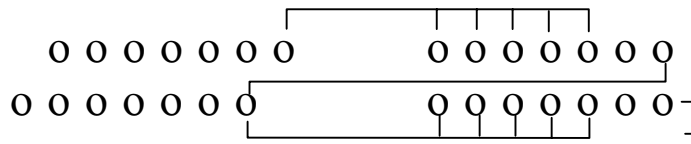
รักประเทศ	รักเพื่อนบ้าน	งานทุกสิ่ง	รักสัตย์จริง	รักวิชา	ใจกล้าหาญ
สามัคคี	ไมตรีจิต	จิตซึ้นบาน	ตลอดกาล	มรณะ	อย่าละธรรม
อย่าเสียศีล	กินสินบน	ขอเงินหลวง	อย่าล่อลวง	โกงเงินราษฎร	ขาดขยัน
หนักก็เอา	เบา ก็ทำ	ประจำวัน	ยุติธรรม	ขันติเลิศ	ประเสริฐผล

(กำชัย ทองหล่อ แต่ง)

กลอนเสภา

ลักษณะการแต่ง กลอนเสภาหนึ่งบทมี 4 วรรค วรรคละ 7 ถึง 10 คำ วรรคแต่ละวรรคอาจไม่เท่ากัน เพราะการต่างเสภา นั้นจะใช้คำมาก เพื่อให้ข้อความชัดเจนและเพื่อต้องการความไพเราะ โดยสำคัญ ส่วนการสัมผัสนั้นคำสุดท้ายในวรรคหน้าจะสัมผัสกับคำที่ 1, 2, 3, 4 หรือ 5 คำใดคำหนึ่งในวรรคหลัง และคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 จะต้องสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 3 และ ถ้าแต่งเพิ่มต้องให้คำสุดท้ายในบทต้นสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 ในบทต่อไป กลอนเสภา นั้นจะเป็นกลอนผสมระหว่างกลอน 6, 7, 8, 9 เหมือนกลอนบทละคร

แผนผัง

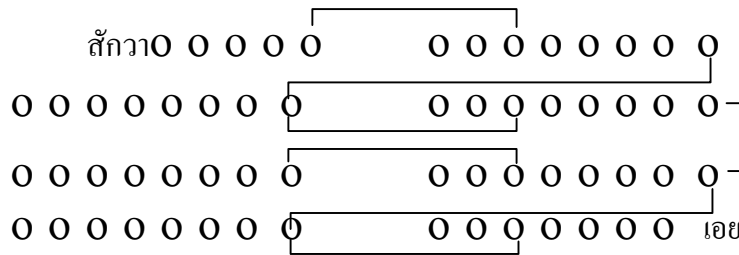
ตัวอย่าง

ครานี้ขุนแผนแสนสนิท	ทุกทีสือทั่วกลัวสยอง
เห็นม้าสีหมอกออกกำพอง	สมปองปรารถนาที่นึกไว้
ลักษณะถูกต้องตำราสิ้น	ตั้งองค์อินทร์เทวราชประสาทให้
ท่วงทีแคล้วคล่องว่องไว	ก็เข้าไปหาหลวงทรงพลพลัน

กลอนสักวา

ลักษณะการแต่ง กลอนสักวาในบทหนึ่งมี 4 คำกลอน หรือ 8 วรรค ใช้คำเหมือนกลอน บทละครคือ 6-9 คำ และต้องขึ้นต้นบทกลอนด้วยคำว่า สักวา และลงท้ายด้วยเอย ส่วนการสัมผัส นั้น เหมือนกลอน 8 และถ้าจะแต่งเพิ่มต้องขึ้นบทใหม่และไม่ต้องสัมผัสกับบทต้น

แผนผัง

ตัวอย่าง

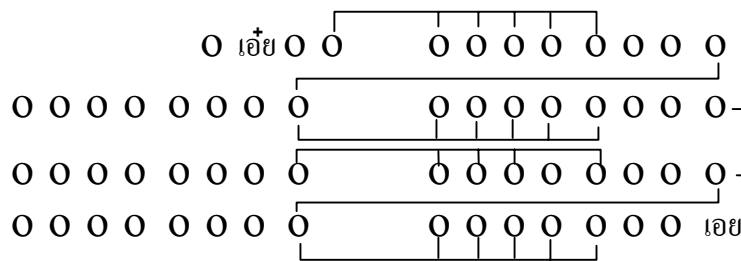
สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน	ไม่เหมือนเม้นพจมานที่หวานหอม
กลิ่นประเทียบเปรียบดวงพวงพะยอม	อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม
เม้นลือลามหยามหยาบไม่ปลาบปลื้ม	คังคูคเคิมบอระเพ็ดต้องเข้คขม
ผู้ดีไพร่ไม่ประกอบชอบอารมณ์	ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

(พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงบดินทร์ไพศาลโสภณ)

กลอนดอกสร้อย

ลักษณะการแต่ง กลอนดอกสร้อยวรรคหนึ่งจะมีคำตั้งแต่ 6-8 คำ บทหนึ่งนิยมใช้ 4 คำ กลอนหรือ 8 วรรค ถ้าใช้ในบทละครจะเกิน 4 คำกลอนก็ได้ เพราะในบทละครมักใช้บทพรรณนาหรือชมโฉม จึงต้องใช้ข้อความมาก ในการขึ้นต้น จะใช้คำ 4 คำคือ เอาคำ 2 คำมาเป็นตัวตั้งแล้วเขียนคำหน้าซ้ำกัน 2 ครั้ง เอาคำ เอ้ย แทรกระหว่างกลาง เช่น น้ำใจ จะขึ้นว่า น้ำเอ้ย น้ำใจ แต่ถ้านำไปใช้ในบทละคร บางทีใช้เอ้ย แทนเอ้ยเพื่อสะดวกในการร้องเช่น รดเอ้ย รดทรง ส่วนการสัมผัสนั้นคำสุดท้ายของวรรคหน้าจะสัมผัสกับคำที่ 1, 2, 3, 4 หรือ 5 ในวรรคหลัง และคำสุดท้ายของบทจะใช้คำว่าเอย แต่ถ้าในบทละครจะใช้คำธรรมดาก็ได้ และจะไม่บังคับเสียงสูงต่ำ การสัมผัสของกลอนดอกสร้อยจะเหมือนกับกลอนบทละคร

แผนผัง

ตัวอย่าง

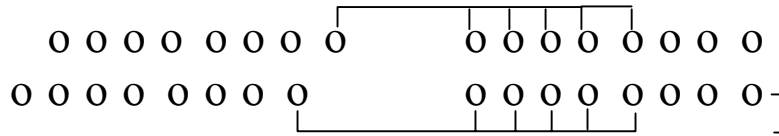
ความเอ๋ยความรู้	ทุกอย่างอาจเป็นครูหากศึกษา
เห็นสิ่งใดใช้สมองลองปัญญา	ใคร่ครวญหาเหตุผลจนแจ้งใจ
อันความรู้เรียนเท่าไรก็ไม่จบ	ยิ่งค้นพบก็ยังมีที่สงสัย
ใช้ความรู้ฝึกทาสร้างทุกข์ภัย	รู้จักใช้ทำประโยชน์สุขโสดดีเอย

(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

กลอนบทละคร

ลักษณะการแต่ง กลอนบทละครในวรรคหนึ่งมี _____ แต่นิยมกันแค่ _____ ส่วนการสัมผัสนั้น ถ้าในกลอน 6, 7, 8 หรือ 9 ถ้าในวรรคใดใช้กลอนอะไรก็ให้ใช้สัมผัสตามกฎเกณฑ์ของกลอนนั้น ๆ ในวรรคแรกของกลอนบทละครจะขึ้นต้น โดยมีคำนำ เช่น เมื่อนั้น บัดนั้น มาจะกล่าวบทไป คำพวกนี้แม้มี 2 พยางค์ แต่จะนับเป็นหนึ่งวรรคเพราะเวลาร้องต้องเอื้อนเสียงให้ยาวเท่าวรรคธรรมดา การใช้คำว่า เมื่อนั้น จะใช้กับตัวเอก เช่น พระเอกนางเอก พระเจ้าแผ่นดิน ส่วนคำว่า บัดนั้น จะขึ้นต้นบท เมื่อกล่าวถึงตัวไม่สำคัญของเรื่องเช่นคนใช้ ทหาร

แผนผัง

ตัวอย่าง

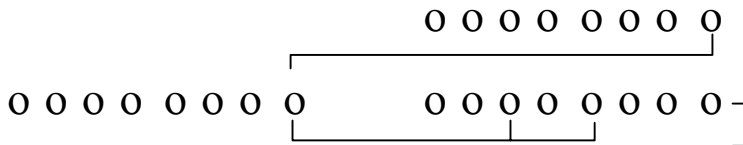
เมื่อนั้น	ท้าวหัตถินปิ่นเกศา
ครองสุวรรณภูมิพารา	วัฒนาเกษมเปรมปรีดี
บรรดาประชาราษฎร์	ทุกข์หน่ายคลายร้อนเป็นสุขจี
ศึกไร้ร้างมาแรมปี	ภูมิมั่นคง ดำรงธรรม

กลอนเพลงยาว

กลอนเพลงยาวเป็นกลอนที่ใช้เขียนติดต่อกันระหว่างชายกับหญิงในสมัยก่อน ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ กับจดหมายรักของหนุ่มสาวสมัยนี้

ลักษณะการแต่ง การแต่งเหมือนกับกลอนสุภาพ แต่จะขึ้นต้นด้วยวรรคที่ 2 คือกลอนรับ และแต่งต่อไปจนจบ จะไม่กำหนดความยาว ใจความจะเป็นไปในทำนองเชิงพิศวาสฝากไมตรี รำพันถึงความรักที่ฝ่ายชายมีต่อหญิง ในตอนจบของเพลงยาว จะจบด้วยเอย

แผนผัง

ตัวอย่าง

แสนอาลัยแก้วตาต้องลาจร	เสนอสารมาสมานมิตรสมร
อารมณ์นี้กตริกอยู่ไม่รู้สร้าง	เฝ้าอาวรณ์ว่าวุ่นครุ่นคะนิง
ตลอดเช้าชั่วคำร่ำรำพึง	ยิ่งห่างเหินก็ยิ่งเศร้าเฝ้าคิดถึง
เพอญกรรมจำพรากรวิบากซัด	เหมือนกายกึ่งกอกอยู่คู่กับนวล
ห่างเคหาห่มให้ใจคร่ำครวญ	เกิดวิบัติชอยซ้ำให้กำสรวล
โธ โทสุมประทุมทองของพี่เอ๋ย	เฝ้าแต่หวนโหยคิดกนิษฐีนาง
กลีบเกสรรวยรสสดสำออง	แต่ก่อนเคยชุ่มชลไม่หม่นหมอง
	อยู่ในกลางสระสวรรค์วิมานแมน

ฯลฯ (จากหนังสือหลักภาษาไทยของ กำชัย ทองหล่อ)

กลอนนิราศ

กลอนนิราศ คือ กลอนที่แต่งเล่าเรื่องการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ ของผู้แต่ง มีลักษณะคล้ายกับการบันทึกการเดินทาง และมักจะมีการรำพันถึงหญิงอันเป็นที่รัก ที่ต้องจากหญิงผู้นั้นไป กลอนนิราศที่ถือว่าไพเราะและคนนิยมกันทั่วไปก็คือ นิราศ 9 เรื่องของสุนทรภู่ นิราศสุพรรณบุรี ของเสมียนมี และนิราศรอบโลกของหม่อมราโชทัย

ลักษณะการแต่ง การแต่งนั้น กลอนนิราศจะมีลักษณะเหมือนกลอนเพลงยาว จะไม่กำหนดความยาวของแต่ละบท แล้วแต่ผู้แต่ง และจะขึ้นต้นด้วยวรรคที่ 2 คือ วรรครับ การสัมผัสและการใช้คำนั้นเหมือนกับกลอนเพลงยาว ใจความของนิราศ มักจะกล่าวถึงชื่อเรื่องของนิราศบอกสาเหตุการเดินทาง บอกวันเดือนปีของการเดินทาง และจากนั้นก็รำพันถึงหญิงคนรักและมีการเปรียบเทียบความรักกับธรรมชาติ ส่วนการตั้งชื่อจะตั้งตามสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางที่ไป กลอนนิราศจะจบลงด้วยเอย

แผนผัง (เหมือนกลอนเพลงยาว)

ตัวอย่าง

ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควันโขมง	มีคัน โพงผูกสายไว้ปลายเสา
โอบาบกรรมน้ำนรกเจียวอกเรา	ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย
ทำบุญบวชกรวดน้ำขอสำเร็จ	สรรเพชญ์โพธิญาณประมาณหมาย
ถึงสุราพารอดไม่วอดวาย	ไม่ใกล้กรายแกล้งเมินก็เกินไป
ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังมารัก	สุดจะหักห้ามจิตคิดไฉน
ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป	แต่เมาใจนี้ประจำทุกค่ำคืน (นิราศภูเขาทอง)

กลอนกลบท

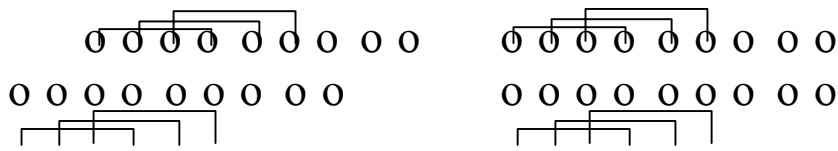
กลอนกลบท คือกลอนที่กวีแต่งดัดแปลงให้พิสดารไปจากกลอนสุภาพ โดยการเพิ่ม _____ เพิ่มบังคับสัมผัสข้ามไปวรรคต่อไป หรือมีการเพิ่มสัมผัสอักษรให้ยอกย้อน มี _____ หรือ _____ เป็นการซ่อนเงื่อนเป็นกลให้คนอ่านยากยิ่งขึ้นหรือต้องการให้ไพเราะขึ้น

ลักษณะการแต่ง จะแต่งโดยการนำกลอนสุภาพมาดัดแปลงในเรื่องของจำนวนคำให้มากหรือน้อยตามแต่ชนิดของกลบท ซึ่งจะมีจำนวนคำตั้งแต่ 5 – 12 คำ แต่ส่วนใหญ่จะใช้ 9 คำ นอกจากนี้จะมีการบังคับอักษร สัมผัสสระ มีการเล่นคำ เล่นอักษรหรือเล่นสัมผัส จะมีทั้งภายในและภายนอกวรรค ชื่อของกลอนกลบทนั้นมีมากมายเช่น กลอนกลบทกบเต็นต้อยหอย กลอนกลบทตะเข็บได้ ขอน กลอนกลบทนาคริพันธ์ กลอนกลบทสะบัดสะบั้ง กลอนกลบทงูกลิ้นหาง กลอนกลบทลอยหลังเข้าคลอง กลอนกลบทธงนำริ้ว กลอนกลบทอักษรล้วน กลอนกลบทบัวบานขยายกลีบ ในที่นี้จะขอขอมมาให้ดูเป็นตัวอย่างเพียงคร่าว ๆ เท่านั้น

กลอนกลบทกบเต็นต้อยหอย

ลักษณะการแต่ง จะเหมือนกลอนสุภาพทั่วไป จะขึ้นต้นด้วยวรรคแรก (_____) หรือวรรค 2 (_____) จำนวนคำจะมี 9 คำ กลบทของกลอนนี้อยู่ที่การเล่นอักษรภายในวรรคเดียวกันซึ่งจะมี 3 คู่ คือคำที่ _____ กับ คำที่ _____ คำที่ _____ กับคำที่ _____ คำที่ _____ กับคำที่ _____ จะเล่นแบบนี้ทุกวรรคจนจบ ส่วนการสัมผัสนั้นคือ เพิ่มสัมผัสในคำที่ 3 กับคำที่ 4 สัมผัสสระ และสัมผัสระหว่างวรรคแรกกับวรรคที่ 2 และวรรคที่ 3 กับวรรคที่ 4 ให้คำสุดท้ายกับคำที่ 6 สัมผัสกันทุกบท

แผนผัง

ตัวอย่าง

เคยสร่ายค่านสัด เพราะขัดคอ
เร่เดือนเจ้าเร้าเดือนจิต คิครักหนัก
ชนแต่งอนซ่อนแต่เงื่อนแซะเชือนกลาย

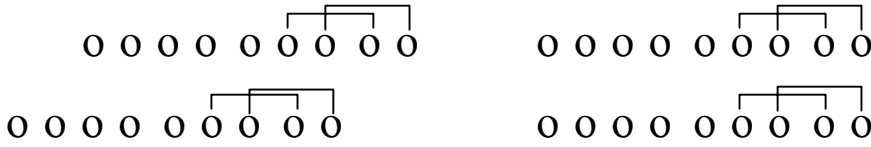
คิดถึงน้องซ่องถึงนวลควรหรือหนอ
โอ้ใจเจ้าเอาใจจ่อต่อเพื่อนชาย
กลับโกรธเลี้ยวเกรี้ยวโกรธรัก รานสลาย
ลืมหืมชู่หลู่เพื่อนชาย หาใหม่ชม

(จากหนังสือหลักภาษาไทยของ กำชัย ทองหล่อ)

กลอนกลบทสะบัดสะบิ้ง

ลักษณะการแต่ง ในวรรคหนึ่งจะใช้คำ _____ ส่วนการสัมผัสนั้น สัมผัสในมี 2 คู่จะอยู่ที่ _____ จะให้คู่ที่ 1 เป็นคำซ้ำกัน คู่ที่ 2 จะใช้สัมผัสอักษรส่วนสระกับตัวสะกดนั้นไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

แผนผัง

ตัวอย่าง

คิดแล้วเศร้าเหงาจิตสุดฤทธิสุดรัก	เสียดแรงปีกใจชิดสนิทสนม
หลงจริตติดสววยระทวยระทม	ก็สาสมที่อกหักสะบักสะบอม
นึกว่าชื่อถือศักดิ์ถนัดนี้	จึงมอบชีวิมูถะนุถนอม
เพราะเชื่อคำแสนคมจึงตรมจึงตรอม	จะออมหอมเอาไว้ชื่นมิคินมิดง

(จากหนังสือหลักภาษาไทย ของกำชัย ทองหล่อ)

โคลงสุภาพ

โคลงสุภาพ คือ คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับอยู่บนคำ จะหมายถึง _____
เรียงร้อยในการแต่ง จะมีความหมายที่สุภาพและท่วงทำนองก็สุภาพ

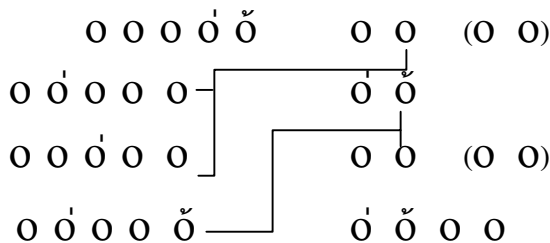
ลักษณะการแต่ง โคลงสี่สุภาพหรือโคลงสุภาพ มีดังนี้

1. คณะของโคลงสี่สุภาพหนึ่งบทจะมี 4 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรกมีวรรคละ 5 คำ วรรคหลัง 2 คำ นอกจากบาทที่ 4 ในวรรคหลัง มี 4 คำ โคลงสี่สุภาพ 1 บท มี _____ คำและอาจมีคำสร้อย 2 คำในบาทที่ 1 และบาทที่ 3

2. เอก โท นั้น มี _____

โคลงสี่สุภาพนี้เป็นโคลงที่มีผู้นิยมแต่งมากกว่าโคลงอื่น ๆ เพราะมีท่วงทำนองไพเราะ

แผนผัง

ตัวอย่าง

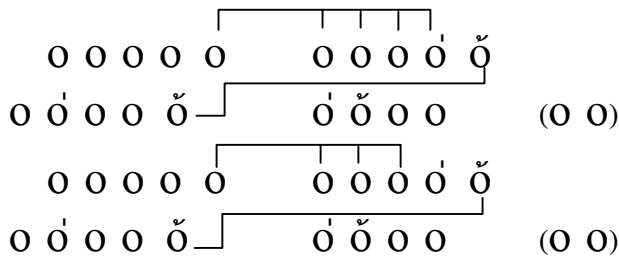
จากมามาแล้ว	ลำบาก	
บางยี่เรือราพกลาง	พี่พร้อม	
เรือแพงช่วยพานาง	เมียงม่าน มานา	
บางปรับคำคล้อง	กล่าวน้ำตาคลอ	(นิราศรินทร์)

โคลงสามสุภาพ

ลักษณะการแต่ง โคลงสามสุภาพมีลักษณะการแต่งดังนี้

- คณะในบทหนึ่งจะมี 2 บาท แบ่งเป็น ____ วรรค วรรคละ ____ คำ วรรคสุดท้ายมี ____ คำ และอาจมีคำสร้อยอีก ____ คำ
- เอกโทนั้นจะมีเอก ____ คำ โท ____ คำ การสัมผัสคู่ได้ตามแผนผัง ข้างล่าง โคลงสามสุภาพนั้น จะใช้แต่งสลับกับโคลงและร่ายจะไม่แต่งตามคำฟัง จะใช้เป็นบทบรรยายเนื้อเรื่องที่ไม่สำคัญ

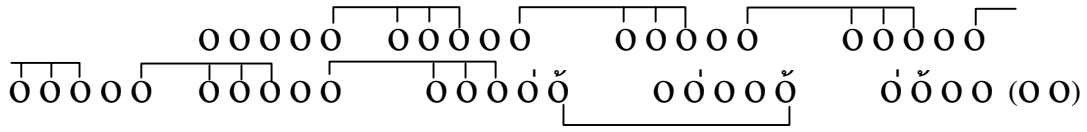
แผนผัง

ตัวอย่าง

ถ่วงดูด่านเจดีย์	สามองค์มีแห่งหัน	
แดนต่อแดนกันนั้น	เพื่อรู้ราวทาง	
ขับพลวางเข้าแหล่ง	แห่งอุษยเสศหล้า	
แลรูปฟังฟ้า	มีดคลุ้มมัวมล ยิงนา	(ลิลิตตะเลงพ่าย)

แผนผัง

ตัวอย่าง

พระลอเสด็จลีลา ชมพฤษาหลายหลาก สองปากข้าวแฉวงทาง ยางจับยางชมยุง
 ยุงจับยุงยั่วเข้า เปล้าจับเปล้าแปลกหมู่ กระสาสู่กระสัง รังเรียงรังขนาน ไก่คลานไต่หงอนไก่
 ไข่จับไข่คู่คลอ ต่อตอดต่อตอดตอด คับคาลอดพาคา คล้าคลาลงจับเกล้า หัวจับหัวลอดแล
 คับแคจับแคเป่า ดอกบัวล่าชมบัว กระเวนวังนัวกระเวนดง ช่างทองลงจับทองยั่ว แยกเต้าตัวเต้าแยก
 ไตไม้แบกไปมา บรู๊ก็คณาชมผู้ ชมพิหคเห็นรู๊ เรียกร้องหากัน

ร่ายยาว

ลักษณะการแต่ง ร่ายยาวนั้นจะไม่กำหนดจำนวนคำหรือวรรคแน่นอน คือ จะใช้คำเท่าไรก็ได้แต่ต้องไม่น้อยกว่า 5 คำ ส่วนการสัมผัสนั้นจะให้คำสุดท้ายของวรรคต้น สัมผัสคำใดก็ได้ของวรรคต่อ ๆ ไป แต่อย่าให้อยู่ใกล้ชิดกับคำสุดท้าย ส่วนเอกโทก็ไม่บังคับ ตอนจบจะจบด้วยคำสร้อย 2 คำ ส่วนมากมักเป็นคำว่า นั้นแล นี้แล นี้เทอญ นั้นเทอญ

ตัวอย่าง

โศ โภธิสตฺโต ส่วนสมเด็จพระบรมโพธิสัตว์ ครัสได้ฟังสุรเสียงแก้วกัณหา เสียวพระ
 สกกลกายาเป็นระย่อ เสรีาสลครระทดท้อพระหฤทัยเธอถอยหลัง พระนาสิกฮึดตั้งอัสสาสน์สาสน้ำ
 พระเนตรเธอไหลหยาดหยดเป็นสายเลือด ไม่เว้นววยหายเหือดซึ่งโศกา จึงเอาพระปัญญาวิจิตร
 เข้ามาเป็นโศก ว่าบุตรวิโยคทั้งนี้เพราะบังเกิดมีความรัก จึงเอาอุเบกขาเข้ามาประหารหักให้เสื่อม
 หาย ท้าวเธอกลับสุขเกษมเปรมสบาย พระกายก็ไสดังพระจันทร์ทรงกลดนั้นแล

ฉันท

ฉันท คือ คำประพันธ์ที่ไทยดัดแปลงมาจาก _____ โดยกวีนำถ้อยคำมา ร้อยกรองขึ้นให้เกิดความไพเราะซาบซึ้ง โดยจะกำหนดคณะ _____ และสัมผัสไว้เป็นมาตรฐาน ฉันทเป็นคำประพันธ์ที่แต่งยาก แต่ก็มีควมไพเราะไม่น้อยกว่าคำประพันธ์ชนิดอื่น ๆ ลักษณะของฉันทที่มีความไพเราะมีดังนี้

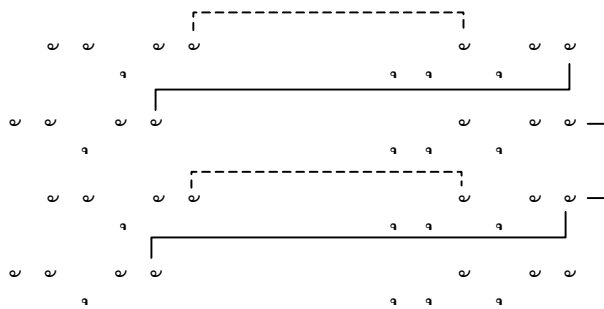
1. มีลักษณะบังคับของฉันทครบทุกประการ
2. มีการใช้คำ กร-ลหุ ถูกต้องและตรงความหมายของศัพท์
3. ต้องมีสัมผัสอักษรภายในวรรค โดยต้องมีการเล่นคำ เล่นอักษรให้มากที่สุดเพื่อที่ฉันทจะได้ไพเราะยิ่งขึ้น
4. ต้องมีเนื้อความดีและความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย มีการเรียงลำดับเรื่องราวเป็นระเบียบและใจความสัมพันธ์กัน ไปเหมือนกับลูกโซ่
5. มีการใช้สำนวนโวหารอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบให้เกิดภาพพจน์ และให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตามและติดตาม
6. มีการใช้ศัพท์สูง เนื่องจากถือว่าเป็นคำประพันธ์ชั้นสูง มักจะใช้ราชาศัพท์ หรือคำบาลีสันสกฤตและคำเขมร
7. ต้องรู้จักใช้ฉันทแต่งให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์ จึงจะไพเราะ

ฉันทนั้นมีหลายชนิด เช่น อินทรวีเชียรฉันท ๑๑ สาลินีฉันท ๑๑ อุปปฏิธิตฉันท ๑๑ อินทรวงศ์ฉันท ๑๒ โตฎกฉันท ๑๒ กุซงคประยาตฉันท ๑๒ วสันตติลกฉันท ๑๔ มาลินีฉันท ๑๕ อธิสังฉันท ๒๐ สัทธาฉันท ๒๑ ในที่นี้จะยกมาให้ดูเพียงบางตัวอย่างเท่านั้น

อินทรวีเชียรฉันท์ ๑๑

ลักษณะการแต่ง อินทรวีเชียรฉันท์ 11 นั้น บทหนึ่งมี 2 บาท คือ _____
 บาทหนึ่งจะมี 2 วรรค วรรคหน้า _____ คำ วรรคหลัง _____ คำ รวมมี _____ คำ ในแต่ละบาท
 จะมีครุ _____ คำ ลหุ _____ คำ ในวรรคหน้าของทุกบาทจะมีลหุอยู่ตรงกลาง _____ คำ วรรคหลังมี
 _____ คำ คือคำที่ _____ นอกนั้นเป็นครุทั้งหมด ส่วนสัมผัสนั้นมีแห่งเดียว คือ คำ
 สุดท้ายของวรรคหลังบาทเอก จะสัมผัสกับคำสุดท้ายวรรคหน้าของบาทโท ถ้าแต่งต่อหลายบท
 ต้องให้คำสุดท้ายวรรคหลังของบาทเอก สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคหลังบาทโทในบทแรก (
 ° สัญลักษณ์นี้ใช้แทนครุ ส่วน ˘ ใช้แทนลหุ)

แผนผัง

ตัวอย่าง

ภาคพื้นพนารัญญ	จรแสนสราญรมย์
เนนราบสลับสม	พิศเพลินเจริญใจ
โจดเงินศิขรเขา	ณ ลำเนาพนาลัย
สูงลิ่วละลานัน-	ยนพื้นประมาณหมาย

ฯลฯ

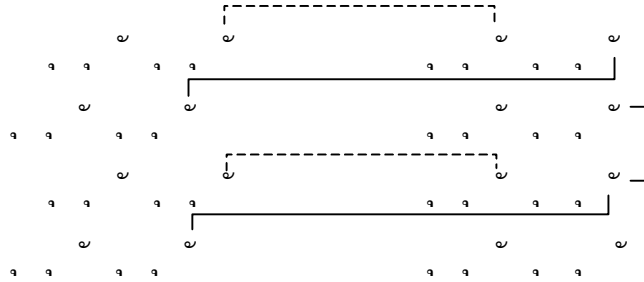
(จาก อิลราชคำฉันท์)

อินทรวีเชียรฉันท์ ๑๑ นี้มักนิยมแต่งในบทพรรณนาความเช่น _____
 _____ บทบาทของสตรี ความรักความอาลัย หรือบทบาทที่ต้องการให้เกิดภาพพจน์หรืออารมณ์

โตฏกฉันท์ ๑๒

ลักษณะการแต่ง โตฏกฉันท์ 12 นี้ บทหนึ่งมี 2 บาท คือ เอกกับโท บาทหนึ่งมี _____
 วรรค วรรคละ ____ คำ รวม _____ คำ ส่วนคำครุ ลหุ จะเหมือนกันทั้ง 2 วรรค ในแต่ละวรรค
 จะมีคำครุอยู่ 2 คำ ได้แก่ คำที่ _____ และ _____ นอกจากนั้นเป็นคำลหุทั้งหมด ส่วนสัมผัส
 นั้นเหมือนกับฉันท์อื่นๆ

แผนผัง

ตัวอย่าง

อิตรราชจรล่า	มฤคาบมิแคลง
ลุตถานสิวแปลง	คณุแปลกนยนา
บมิเป็นอิตรราช	วิปลาสิทธิลา
คณะราชบริพา-	รประดาจรดล

ฯลฯ

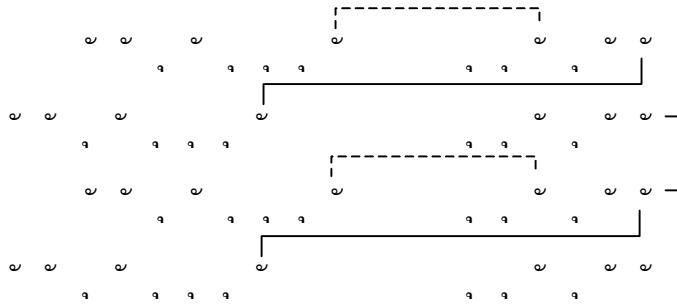
(จากอิตรราชคำฉันท์)

โตฏกฉันท์ ๑๒ นี้ นิยมแต่งเป็นบทบรรยายความในการดำเนินเรื่อง แต่งเป็นบทตลก
 ขบขัน โลกโสมนัส บทอศักรรย์ หรือบทอิทธิปาฏิหาริย์

วสันตดิถีกัณฑ์ ๑๔

ลักษณะการแต่ง วสันตดิถีกัณฑ์ 14 มีลักษณะคล้ายกับ _____
 เพียงแต่วรรคหน้าจะมี ____ คำ โดยเพิ่มลหุเข้าไป ____ คำ วรรคหลังมี ____ คำ บทหนึ่งมี 2
 บาท คือบาทเอกกับโท ซึ่งบาทหนึ่งจะมี 2 วรรค วรรคหน้ามี 8 คำ วรรคหลัง 6 คำ รวม 14
 คำ ส่วนคำครุและลหุจะมีอย่างละ 7 คำเท่ากัน วรรคแรกจะมี ____ คำ คือคำที่ _____
 ____ วรรคหลังมีลหุ ____ คำ คือคำที่ ____ และ ____ ส่วนสัมผัสนั้นเหมือนอินทวิเชียรกัณฑ์

แผนผัง

ตัวอย่าง

อ้าเพศก็เพศนุชองนงค์	อรองค์ก็บอบบาง
ควรแต่ผดุงสิริสอาง	ศุกลักษณ์ประโลมใจ
ยามเจริญก็เงินสรระอวย	พลช่วยผจญภัย
โอ้ควรวจะเอือนพจนใจ	คุณเลิศมโหฬาร

ฯลฯ

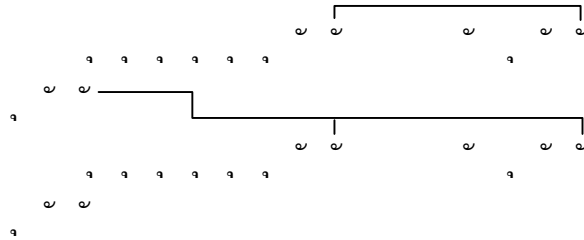
(จากกัณฑ์योเกียรติฯ)

วสันตดิถีกัณฑ์ ๑๔ นี้ นิยมแต่งในบทพรรณนาชมความงามของธรรมชาติ บ้านเมือง
 สตรี ยกย่องกันว่าเป็นกัณฑ์ที่มีความ _____

มาลินีฉันท์ ๑๕

ลักษณะการแต่ง มาลินีฉันท์ 15 บทหนึ่งมี ___ วรรค วรรคแรกมี ___ คำ วรรคที่ 2 มี ___ คำ และวรรคที่ 3 มี ___ คำ บทหนึ่งมี ___ คำ ส่วนครุนั้นมี ___ คำ ลหุมี ___ คำ ใน วรรคแรกมีลหุ ___ คำ ส่วนครุมี ___ คำ วรรคที่ 2 มีลหุ ___ คำ ตรงคำที่ ___ นอกนั้นเป็น ครุ ___ คำ ส่วนในวรรคที่ 3 มีคำลหุอยู่ข้างหน้า ___ คำ ส่วน 2 คำหลังเป็นครุ ส่วนการ สัมผัสนั้นจะเหมือนกับ _____

แผนผัง

ตัวอย่าง

ประจวบศุกรมงคล	สวดดีถึดล
เถลิงชัย	
วิคตอลสะใ้ใจ	วิทยาศัย
เถอะนักเรียน	
สุจิตุมิละพากเพียร	จงอุตส่าห์เขียน
และอ่านไป	
สุจริตสละเหลวไหล	เชื่อสนิทใน
กมลเทอญ	

(จากหนังสือหลักภาษาของกำชัย ทองหล่อ)

มาลินีฉันท์ 15 นี้ จะใช้แต่งเป็นบทบรรยายที่เอาจริงเอาจัง จะแสดงความเคร่งขรึม ให้น่าเชื่อถือบางทีก็ใช้เป็นบทพรรณนาความที่ซ้ำๆกันประเภทเล่นอักษรหรือเล่นคำ ฉันท์ชนิดนี้มักไม่ค่อยนิยมแต่งเพราะแต่งยาก

กาพย์

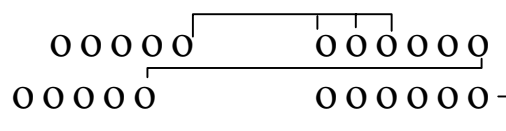
กาพย์ คือ คำประพันธ์ซึ่งมีกำหนดคณะ พยางค์ และสัมผัส มีลักษณะคล้ายฉันท แต่ไม่มีกรุ ลหุ

กาพย์ยานี ๑๑

ลักษณะการแต่ง กาพย์ยานี 11 มีลักษณะการต่างดังนี้

- คณะ ในบทหนึ่งมี 4 วรรค แบ่งเป็น ___ บาท คือ บทเอกและโท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรกมี ___ คำ วรรคหลังมี ___ คำ รวม ___ คำ
- สัมผัสนั้นคำสุดท้ายในวรรคแรกจะสัมผัสกับคำที่ 1, 2 หรือ 3 ในวรรคที่สองของคำสุดท้ายในวรรคที่สอง สัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่สาม คำสุดท้ายในวรรคสามจะส่งสัมผัสในคำที่ 1, 2 หรือ 3 ในวรรคที่สี่ ไม่บังคับกาพย์ยานีนั้นมักนำไปแต่งเป็นบทพรรณนาต่าง ๆ และยังมียามแต่งสลับกับโคลงสี่สุภาพจะกลายเป็นกาพย์เห่เรือและกาพย์ห่อโคลง เนื่องจากกาพย์ยานีมีลีลาไพเราะอ่อนหวาน

แผนผัง

ตัวอย่าง

สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ ลินลาดเลื่อนเดือนดาวชม

ฯลฯ

(กาพย์เห่เรือ)

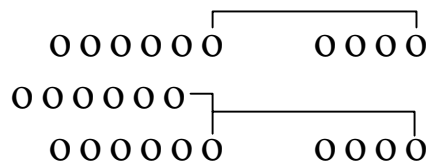
กาพย์ฉับ ๑๖

ลักษณะการแต่ง กาพย์ฉับ 16 มีดังนี้

- คณะของกาพย์ฉับบทหนึ่งมี 16 คำ มี 3 วรรค วรรคแรก ___ คำ วรรคที่สอง ___ คำ และวรรคสุดท้ายมี ___ คำ
- สัมผัสนั้นคำสุดท้ายในวรรคแรกสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 คำสุดท้ายในวรรคที่สามสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคแรกในบทต่อไป

กาพย์ฉับ 16 นี้จะแต่งตามคำพัง เช่น บทสวดต่าง ๆ บทไหว้ครู บทพากย์โขนและนิทาน บางทีก็ใช้บรรยาย สลับกับฉันท เพื่อให้งานดำเนินได้รวดเร็ว

แผนผัง

ตัวอย่าง

กวีราษฎร์แห่งประเทศไทย ปิษุภทุกสมัย
คนดีคู่ศรีอยุธยา ฯลฯ

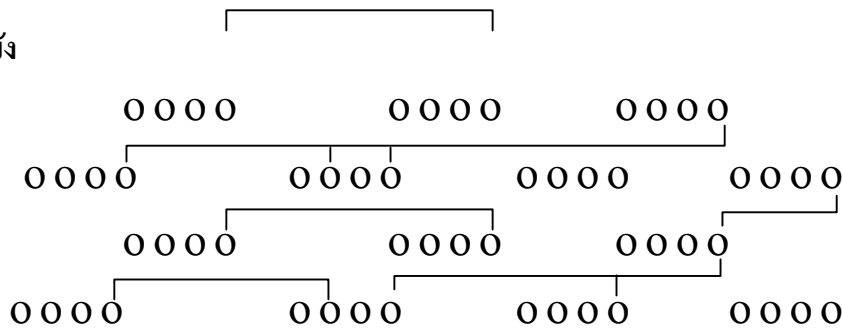
กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

ลักษณะการแต่ง กาพย์สุรางคนางค์ 28 มีลักษณะการแต่งดังนี้

- คณะของกาพย์สุรางคนางค์ 28 ในบทหนึ่งมี ___ คำ แบ่งเป็น ___ วรรค วรรคละ ___ คำ
- สัมผัสนั้นให้คำสุดท้ายในวรรคแรกสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่สอง คำสุดท้ายในวรรคที่สามสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 5 และวรรคที่ 6 และคำสุดท้ายในวรรคที่ 4 สัมผัสกับคำที่ 2 ในวรรคที่ 2 ในวรรคที่ 5 ถ้าแต่งมากบทคำสุดท้ายในวรรคที่เจ็ดจะสัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่สามของบทต่อไป

กาพย์สุรางคนางค์ 28 จะนิยมแต่งสลับกับฉันท ใช้เป็นบทบรรยายความ เล่าเรื่อง

แผนผัง

ตัวอย่าง

พระยาปลัด	พระยาอภัยภูเบศร	สันตติเชษฐา
หัวหน้าครัวไทย	น้ำใจกล้าหาญ	ทำรักสมัครสมาน หวานล่อมพวงลาว
เลือกทานารี	รูปทรงสวยลี	ที่พึ่งรุ่นสาว
แก้มทำเต็มใจ	ยกให้เจ้าลาว	จนชั้นพวกบ่าว ชอบใครไปจีน

(ฉันทยอเกียรติชาวนครราชสีมา)

** ในโคลงสุภาพ เอก โท คู่แรก สามารถสลับที่กันได้ เรียกว่า กวียานุโลม

กลวิธีการแต่งร้อยกรอง

1. เล่นเสียง = เสียงสัมผัส
2. เล่นคำ = คำต้องเหมือน เช่น
 - เล่น _____ เช่น “ _____ พรากจับ _____ จันรรจา เหมือนพี่ _____ สการะวาที”
 - เล่น _____ เช่น “ _____ มา _____ นกบินเฉียงไปทั้งหมด”
3. กลบท จะซับซ้อนและยากกว่า เช่น กลบทกบเต็น กลบทกบเต็นต่อหยอย

กลบทนาครินทร์ กลบทเต็นสลักเพชร

เทคนิคการจำ “โคลง”

โคลงสุภาพ ลงท้ายด้วย 4 คำ อาจมีคำสร้อยต่ออีก 2 คำ (มีหรือไม่มีก็ได้)

เช่น โคลง 2 สุภาพ = _____

 โคลง 3 สุภาพ = _____

 โคลง 4 สุภาพ = _____

- โคลง 4 สุภาพ = เอก 7 โท 4 หรือใช้เอกโทษ โทโทษได้ และคำตาย (ก บ ด) สระเสียงสั้นใช้แทนคำเอกได้ *

6. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ศิลปะการประพันธ์เด่นที่สุดตามข้อใด

“แลถนัดในเบื้องหน้าโน่นก็เขาใหญ่ยอดเยี่ยมโทยมอย่างพยับเมฆ
มีพรรณเขียวขาวดำแดงคูคิเรกตั้งรายรัตนนพมณีแนมนำใครชม
ครั้นแสงพระสุริยะส่องระดมก็คูเด่นดังดวงดาววาวแววระวาบ ๆ ที่เวียงวู่
วิจิตรจำรัสจำรุ้งเป็นสีรุ้งพุงพันเพียงคั่นมพรพื่นนภากาศ”

1. สัมผัสสระ 2. สัมผัสพยัญชนะ 3. การใช้คำอุปมา 4. การหลากคำ

7. ข้อใดมีการเล่นคำพ้องเสียง

1. เสียงสรวลระรี่นี้
เสียงสรวลเสียงทรมวย	เสียงแก้วพีหรือเสียงไคร
สุดสายใจพี่ตามมา
2. นางนวลนวลน่ารัก
แก้วพีนีสุดนวล	ไม่นวลพัคตร์เหมือนทรมสงวน
คั่งนางฟ้าหน้าใยของ
3. งามทรงวงดั่งวาด
งามพริ้มอ้มแ้มพราย	งามมารยาทนาคกรกราย
งามคำหวานลานใจถวิล
4. เพรางายววยเสพรส
อ้มทุกข้อมชลนา	แสนกำสรดอดโอชา
อ้มโสกาหน้าองชล

8. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีลักษณะเด่นที่สุดในเรื่องใด

บำรุงบำรุงแก้ว	กานดา
แก้วเนตรเชษฐาชรา	ร่างแล้ว
1. เล่นคำซ้ำเสียง 2. เล่นสัมผัสพยัญชนะ
3. มีลักษณะเป็นกลบท 4. เล่นสัมผัสสระแบบสัมผัสใน

9. ข้อใดมีเนื้อความไม่เหมาะสมที่จะเติมลงในวรรคสุดท้ายของคำประพันธ์ต่อไปนี้

“วันวานวันนี้พຽงนี้ ความเป็นความเป็นเห็นอยู่
เวลาวารีกคือครุ _____”

1. สอนผู้ให้ทำตามควร 2. ให้รู้ตระหนักหลักธรรม
3. จงดูความที่ยั่งยืน 4. ควรคู่ขบคิดใคร่ครวญ

15. ข้อความต่อไปนี้ถ้าจัดเรียงวรรคใหม่ให้ถูกต้องจะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
 “สถานการณ์บ้านเมืองวุ่นวาย มีเรื่องร้อนไม่หยุดหย่อน ผู้คนทั้งผู้บริหารราษฎร ต่างก็
 เหนื่อยอ่อนหมดกำลังใจ”

1. กภาพย์ 2. กลอน 3. ร่าย 4. ฉันท์

16. ข้อใดมีลักษณะของกลบท

1. ให้พลกรองเวฬุ ปูเป็นสะพานผ่านชล เร่งเดินพลข้ามฟาก
2. สนับเพลापิศพรายพร้อย ชายไหว้อยยะเยียบ ชายแครงทาบเครือวัลย์
3. เสื่อแดงกำสิดำแกม หมากรุกแปมม่วงแซมปน หมู่พหลพลม้าหาญ
4. เฒ่าชราเดินทะเลทุลาตเหยียบพลาตลัมผลุง เครือเถาสะคั่งหลุดจากข้อพระกร

17. ข้อใดนำไปเติมในช่องว่างได้อย่างถูกต้องตามฉันทลักษณ์และมีใจความเหมาะสมที่สุด

วัย	เยาว์ยังอ่อนหล้า	โลกีย์
รุ่น	แรกครุณครุณี	เน่งน้อย
วัย	พิสุทธิ์ห่างราศี	ควรรคิด ครอบนา
เรียน.....
1.	เราเพียรรู้รื้อย	ศึกษ์สร้างสนองผล
2.	รีบเพียรค้อยค้อย	ศึกษ์สร้างสฤษดีผล
3.	เริ่มเพียรมีค้อย	ศึกษ์ส่งสนองผล
4.	รอบเพียรรู้ถ้อย	ศึกษ์ส่งสฤษดีผล

18. ข้อใดใช้กลวิธีการแต่งต่างจากข้ออื่น

1.	สงครามกษัตริย์ทรง	ภาพแผ่น สองฤ
	สองราชรอนฤทธิร่า	เรื่องรู้สรรเสริญ
2.	งามสองสุริยราชล้า	เลอพิศ นาพ่อ
	พ่างพัชรินทรไพจิตร	ศึกสร้าง
3.	ขุนเสียมสามรรถด้าน	ขุนตะเลง
	ขุนต่อขุนไปแยง	หย่อนหัว
4.	สองโจอมสองจู่จ้วง	บ่ารู
	สองขัดติยะสองขอชู	เชิงค้ำ

19. ข้อความต่อไปนี้ถ้าจัดวรรคให้ถูกต้องจะมีฉันทลักษณ์ตรงตามข้อใด
 “คุ้งขวางบางแวกตื้นพื้นทรายกรวดกระจ่างพร่างพรายลายเลื้อยพริ้วเหมือนเก็จเพชรรัตราย
 แอ่อมอร่ามจุกกว่าแวงแก้วก้อยนพแก้วาวแหวน”

1. ฟ่างพื้นนภาพสุริยฉาย
เพริศพราวประดับสุณฉฉฉฉ	นุระบายวิวิธวรรณ
มนฉฉฉฉฉฉฉฉ
2. แดคในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่สมัยใกล้วิกาล
แลเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา	ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาทิเกษตร
3. ถึงทุ่งขวางกลางย่านบ้านกระบือ
ถึงย่านหนึ่งน้ำเซาะเป็นเกาะกลาง	ที่ลมอื้อฉฉฉฉฉฉฉฉ
ต้องแยกทางสองแควกระแสด
4. โปพญาท่าตลิ่งล้วน
โไฟไฟไม้เต็งตะเคียน
ซึกซากกระบากกระเบียน
เสลาตลอดสลัปล้าง	ลือเกวียน
ตะขบบ้าง
กระเบากระแบก
เหล่าไม้ใกล้กระลินธุ์

20. ข้อใดมี ทรุ-ลหุ ตามฉันทลักษณ์ต่อไปนี้

1. เทวามนุษย์ท่า
2. คูราประชารายฤทธิ์
3. น้ำค้างพระพร่างโปรย
4. รักผืนแผ่นดินไทย | วรมงคะลาฉฉฉฉ
ท่านอาจเห็นคติดี
ชลโชษชะดอกโน
รักฉฉฉฉฉฉฉฉ |
|---|---|

21. ข้อใดเป็นคำไวพจน์ทุกคำ

1. กนก มาศ รัชดา	2. กำจร นาท อุโฆษ
3. วนิกา ปัทมา มารศรี	4. นภาลย์ คคนางค์ ราชตรี

22. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีลักษณะเด่นตรงกับข้อใด

อร่ามรุ่งบรรเทืองอัมพรเพริศ
เฉลิมงามสงครามสยอนไม่ต่อติด
เข้ารุกยับยับแตกฉานพังประลาด	อัมพรพรายชงชายเลิศเฉลิมงอน
ไม่ต่อด้านทานฤทธิ์เข้ารุกราน
พ่ายประลัยลงคืนดาษพสุธาธาร		
1. กลบท	2. สัมผัสสระ	3. สัมผัสพยัญชนะ	4. สัมผัสใน

23. การเล่นเสียงในข้อใดต่างจากข้ออื่น
1. อยู่ตามลำพังแล้วก็จะพากันผาดโผนโจนเล่นตามประสาสัตว์
 2. นุ่งผ้าข้อมผาดคาคกาสาว์พันเป็นเกลียวเหนียวเหน็บรั้ง
 3. เสียงชะนีร้องอยู่โหวกโวยโวยวิเวกจะหวามอก
 4. ยังมีบุรุษผู้หนึ่งนั้นเคิบโตคำล่ำสันเห็นพิลึก
24. คำประพันธ์ต่อไปนี้จัดลำดับวรรคได้ถูกต้องและเหมาะสมที่สุดตามข้อใด
- ก. เขาตะคอกเพราะ “อินันมันยากไว้” ข. ขึ้นอำเภอดอกกอกหัวนหัวน
ค. หลิงชราชาสันงันงันง ง. ยกมือไหว้ปลงกงก้งัน
1. ก ง ข ค 2. ข ค ง ก 3. ค ง ข ก 4. ค ข ง ก
25. ข้อใดใช้กลวิธีเดียวกับคำประพันธ์ต่อไปนี้
- “ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพราว ไหนจะหนาวซากผาศิลาเย็น”
1. เป็นพุดชื่อหรือกุตศปีศาจหลอก ใครช่วยบอกกุตศมีมานี่ประเดี้ยว
 2. ตระเวนไพร่ร่อนร้องตระเวนไพร เหมือนเวรใดให้นึราศเสนาหา
 3. เบญจวรรณจันต์วัลย์ชาติ เหมือนวันพีไกลสามสุดามา
 4. แม้เสียดาหากี่เสียวงศ์ อภัยถึงองค์อภัยหยา
26. ข้อใดมีเสียงที่ยวรรครองและวรรคส่งของกลอนสุภาพถูกต้องตามขนบนิยม
1. กลิ่นกุหลาบจำปีมะลิลา เหมือนกลิ่นผ้าสไบบางของนางแก้ว
 2. ดั่งดวงจันทร์วันเพ็ญลอยเด่นหล้า เกินจักหานางใดมาเทียมเทียบ
 3. แหวนสวมก้อยสลักนามแทนความรัก จงประจักษ์ใจพีมี่เพียงหนึ่ง
 4. มาเถิดรวมเลือดเนื้อเชื้อชาติไทย เป็นพลังยิ่งใหญ่ในแผ่นดิน
27. ข้อใดใช้กลวิธีการแต่งที่แตกต่างกับคำประพันธ์นี้
- สลัดใดใดสลัดน้อย แหนงนอน ไพรฤา
เพราะเพื่อมาราญรอน เลิกไล่
สละสละสมร เสมอชื่อ ไม่นา
นึกระกำนมาไม้ แม่นมั่นทรงเวียม
1. ถึงบางพังก้ำพังกาลงคั่ง โอ้ช่างจริงเหมือนเขว่านิจจาเอ๋ย
 2. มิตรจิตขอให้มิตรใจจร ใจสมรขอให้ชื่อเหมือนชื่อบาง
 3. ทั้งจากที่จากคลองเป็นสองข้อ ทั้งจากกอนันท์ก็ขึ้นในคลองขวาง
 4. คับแคจับแคสันโดยเดียว เหมือนเปล่าเปลี่ยวกับใจนไพรกว้าง

28. ข้อใดแสดงการเล่นคำโดยสลับเสียงสระและพยัญชนะ

1. ฟนห่าจะฝ่าหน

2. เต็มเข้มีให้เต็มครัน

3. สองมือชินเสมอชน

4. ความเป็นคนให้ชั้นคน

29. คำประพันธ์ในข้อใดใช้กลวิธีการเล่นคำลักษณะเดียวกับตัวอย่างนี้

“ ทั้งจากที่จากคลองเป็นสองซ้อ

ยังจากกอกี่มาขึ้นในคลองขวาง”

1. นกขมึ้นจับเถาขมึ้นเครือ

คาบเหยื่อเพื่อลูกแล้วโฉบิน

2. สาลิกาพาหมีเที่ยวลู่บิน

เขาคู่คู่อ้อยู่มรก

3. กระทบปีกหาตัวเมียจ้อ

ชูคอปีกกางหางหก

4. ค้อนทองร้องรับกับปีกปีก

นกคุ้มเปรียวปรือกระพือบิน